PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК IX ЛЮТИЙ — FEBRUARY, 1968 ЧИСЛО 2

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ
РІК IX ЛЮТИЙ, 1968
Ч. 2 Виходить раз у місяць
В и д а є
Союз Українок Канади
Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, — редакторка, Анна Токарик, Ольга Войценко, Савеля Стечишин, Катерина Міськів, Тоня Горохович, д-р Ганна Янішевська, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:
P R O M I N
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

P R O M I N
FEBRUARY, 1968 VOL. IX
Monthly Publication No. 2
Published by
Ukrainian Women's Ass'n of Canada
Edited by Editorial Committee
Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada	$4.00
Subscription in other countries	4.50
Single cope	.50

Address:
P R O M I N
P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці:—

„БІЧНА ВУЛИЦЯ" — один з малюнків Лорена С. Герріса на виставці в Ротмановій Галерії у Стратфорді. В результаті створення цієї галерії образотворче мистецтво об'єдналося з драматичним і музичним життям у культурному розвитку Стратфорду. Серед 67 картин на цій виставці, що триватиме до 27 липня, є картини 43-ох канадійських артистів, від Кріггофа до Ріопелля. Видне місце займають там картини „Групи сімох". Герріс написав маніфест цієї групи і визначив новий національний стиль; він був єдиним інтелектуалістом у групі та рішуче намагався спрямувати мистецтво на змінливі шляхи модернізму. Від 1942 р. його картини дедалі абстрактніші, бо він намагався знайти шляхи до чистого мистецтва в малярстві такою мірою, як їх знайшла музика.

„К. С."

Фото: Телеграм.

В ЦІМ ЧИСЛІ:

	Стор.
М. Рильський — На Ай-Петрі	1
Конгрес зобов'язує	1
П. Верлен — Місячне сяйво	2
Ірена Книш — Мати гетьмана Мазепи	3
Н. К. — Вітаємо з одержанням дипломів	5
„К. С." — Звіт з Оттави	5
Ганна Янішевська — У сторіччя народження	7
С. Стечишин — Актуальні проблеми й вимоги українського життя	8
Е. Остапчук — Здобула академічний ступінь	14
O. Woycenko — Needed: Vision and Leadership	15
Леся Українка — Приязнь	18
Я. Курдидик — Талісман і Діялог	20
М. Казидуб — Ворожка	20
Г. М. На свіжу могилу	21
Проєкт, що заслуговує на увагу	22
Відділ для дітей	23
Клавдія Коропецька — провінц. з'їзд в Сх. Канаді	25
Громадська і родинна хроніка	27
Домашнє господарство і вишивка	33

НАДІСЛАНІ КНИЖКИ

Юліян Мовчан — Що варто знати. — Проблеми українського національно - державного визволення, подорожні нотатки, потрети, зустрічі та характеристики.

Друга частина книжки складається „З подорожніх нотаток" і „Портрети, зустрічі, характеристики". Передмова і портрет автора. Тверда обкладинка. Сор. 395. Срібна Сурма, Торонто, 1966.

— — — —

Віра Ворскло — Листи без адреси. Вибрані поезії. Обкладинка мистця Миколи Бідняка. Стор. 65. Торонто, 1967 р.

— — — —

Володимир Куліш — Пацани. Повість про безпритульних. Видавництво Шлях Перемоги, Мюнхен, 1967 р. Обкладинка роботи артиста маляра Володимира Ласовського. В оправі. Сторінок 314. Передмова видавництва. При кінці пояснення незрозумілих слів.

— — — —

Українське дошкілля — Збірка доповідей, виголошених на сесії для справ українського дошкілля в Торонті, 16. V. 1965 р. Видання Обєднання Українських Педагогів Канади. Торонто, 1965. Автори — д-р І. Головіський, Марія Пастернакова, Богдана Мончак, Христина Турченюк, Оксана Бризгун-Соколик, Марія Щука.

— — — —

Михайло Орест — адепт духовости нової. Літературознавчий симпозіон. За редакцією Петра Роенка. Видавництво Орден. Торонто, 1967 р. Стор. 124.

— — — —

Українська Вільна Академія Наук — Ювілейне Видання присвячене двадцятиліттю діяльности 1945—1965. Ню Йорк, 1967.

— — — —

Д-р Олександер Фединський. Бібліографічний покажчик української преси поза межами України за 1966 рік. Український Музей-Архів. Клівленд, Огайо. ЗСА, 1967. Передмова Леоніда Бачинського. Вступ — Олександер Фединський. Стор. 76. Ціна $1.00. Замовляти:
3425 Broadview Rd., Clevelend, Ohio, 44109, USA.

— — — —

Ми і наші діти. Бюлетин Обєднання Працівників Дитячої Літератури. Торонто — Ню Йорк, 1967 р.

— — — —

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК IX ЛЮТИЙ, 1968 Ч. 2

Конґрес зобов'язує

Перший Світовий Конґрес Вільних Українців, що проходив у днях 11-19 листопада, 1967 року в Ню Йорку був безперечно одною з найбільших подій в житті української спільноти. Українська преса, за останні два місяці подала про Конґрес обширні відомості, детальні перебіги нарад, коментарі та дала повний образ відбутого Конґресу. Публична опінія про Перший Світовий Конґрес Вільних Українців наскрізь позитивна.

Це не значить, що Конґрес не мав деяких технічних та інших недотягнень, однак на них можна не звертати уваги, попри них можна пройти мимо, не завваживши їх, так як і вони не заважали Конґресові. Самий Конґрес, як такий, вніс багато позитивного в наше життя і тому ми кладемо на терези та важимо лише те, що для нас може мати тривалі вартості. Кожний свідомий українець чи українка насамперед спитає: Що вирішив Конґрес? Які прийняв тези? Яке наше кредо? Які мої зобов'язання супроти Конґресу?

Поки зможемо дати відповідь на повищі питання, варто нам пригадати, що на Конґрес з'їхались представники різних організацій: політичних, наукових, суспільно-громадських, церковних. На Конґрес прибули поодинокі люди без офіціяльної репрезентації, відчуваючи конечну потребу бути на Конґресі. Для прикладу наведемо, що одна пані, яка приїхала з іншого далекого континенту висловилась, що вона впродовж трьох років буде сплачувати борг за свою подорож на Конґрес. На Світовий Конґрес в цілому українське суспільство видало поважну суму грошей і всі вони — це добровільні пожертви з рук українського громадянства.

Цей факт власне свідчить, як високо оцінило суспільство потребу Конґресу. Його учасники, прибувши, привезли з собою не лише добру волю зробити Конґрес успішним — багато з них привезли випрацьовані пляни, проєкти, дослідну та підготовчу працю двох-трьох років, як напр. Комісія Української Виховної Системи, Спілка Українських Журналістів, молодь, центральні українські представництва КУК, УККА. Тому не багато українців дивилось на Конґрес як на маніфестацію, хоч і вона мала там своє місце. Для переважаючої більшости Конґрес був днями напруженої праці, хвилюванням, відповідальністю. На нім же вирішувались форми двох найголовніших питань в житті української спільноти — поміч українському народові у його визвольній боротьбі й виховання української молоді для забезпечення і зросту українського життя у вільному світі.

Конґрес не закінчився, він тільки що почався. Ми знайшлись у тій стадії Конґресу, коли ухвали, рішення, резолюції повинні прийняти форму дій. Рішення Конґресу нас зобов'язують і зобов'язують не лише тих, що були на Конґресі, але й тих, що ним цікавились, тих, що не могли поїхати, тих які дорожать своїм ім'ям, які повнять громадську службу, тих, які служать українській справі та українському народові. Вступаємо у фазу поконґресової праці і лише вона може дати нам запоруку сподіватися на наше майбутнє і другий Світовий Конґрес.

Відбутий Конґрес нас зобов'язує.

Отже вертаємось до питання нашого кредо. Це 10 „заповідей" українця, українки у вільному світі, виголошені в цінній доповіді на одній з пленарних сесій Конґресу редактором І. Г. Сирником. Цю доповідь, а зокрема цих десять

М. Рильський

НА АЙ-ПЕТРІ

Битим шляхом та крутим
Підіймались колись на Ай-Петрі*)
Дівчина з серцем гарячим,
Ніжним як шелест весняний в гаю,
Сильним, мов криця незламна.
Тут, на узгір'ї, знайшла вона десь
Непоказну, невелику рослину,
І назву латинську її
Переклала на мову батьків.
І сама ж ти достойна була,
Дівчино горда, що стала взірцем для поетів.
Назви тієї. Ти йшла проти бурі,
Мірялась силою з нею,
Проти надії надіялась ти.
Тож годиться й тебе, непоклінну,
Слово твоє, що міцніше за крицю,
Називать — Ломикамінь!

*) Ай-Петрі — мальовнича вершина гори в Криму.

точок Конгрес вітав з великим інтузіязмом тому, що вони вказували широку дорогу життя і дії українській спільноті, поміщуємо їх для наших читачів:

„Повертаючись ще раз до питання, яке вносить чимало замішання серед наших підростаючих поколінь, які вбачають суперечність між своїм статусом громадян і українством, я хочу з всією силою підкреслити, що це зовсім окремі речі. Українська духовість це наша „святая святих", дана нам самим Провидінням, і ніхто в демократичному суспільстві не забороняє нам зберігати цю внутрішню святиню нашого серця і душі. Коли ми її втратимо, то не через те, що хтось чужий переступив її святі пороги, але втратимо її через наше недбальство і ментальне лінивство.

Замість того, щоб піддаватися впливам довкілля і резигнувати з життя, поставмо перед собою ясну візію нашого майбутнього. Опрацюймо наше національне, так скажу, „Кредо", оперте на непорушних постулятах. Таке „Кредо" я спробував накреслити. Воно, очевидно, далеко недосконале і невичерпне, але може послужити деякою думкою для кращого спрецизування ідеології нашої діяспори. І так:

1. Я є громадянин країни мого поселення через натуралізацію чи народження. Як її громадянин, я буду шанувати її демократичні вольності. На випадок небезпеки із зовні я буду захищати її своїм життям і майном. Я буду користуватися тими правами і привілеями, які моя країна своєму громадянинові дає, памятаючи одночасно, що ті права і привілеї накладають на мене певні відповідальності. Я братиму участь в її багатогранному житті: в політиці і економіці, в шкільництві і освіті, та на всіх ділянках її життя.

2. Крім громадянства моєї країни, я ще маю своє окреме духове громадянство. Ця моя „Святая Святих". Я українець і своєї української духовости я за ніяку ціну не зречуся. Я не можу зректися свого українства так, як не можу зректися своїх батьків і сказати, що їх у мене ніколи не було. Я можу змінити своє державне громадянство, переїхавши в іншу країну і прийнявши там нове громадянство, але я не можу змінити мого національного роду.

3. Я визнаю колосальну і незаступну ролю Церкви в житті народу і буду завжди її морально і матеріяльно підтримувати. Від своєї Української Церкви я буду сподіватися душевного і національного піднесення. Я буду сподіватися, що вона буде повсякчасно сторожем і захисником національних властивостей мого народу. Церква з народом, і нарід з Церквою — це необхідна передумова сили нації і збереження української діяспори.

4. Як українець і християнин, я ніколи не примирюся з комунізмом, чи з будь-якою іншою тоталітарною системою чи ідеологією. Я буду твердо стояти на позиціях демократизму, бо тільки справжній демократичний лад дає найкращі можливості на вільний розвиток людини і народу.

5. Як громадянинові українського роду, доля країни моїх предків лежить мені близько на серці, хоч я не конче сподіваюсь поїхати на Україну жити, хоч би вона і завтра звільнилась з кайдан окупанта, але я робитиму все, що в моїх силах, із позиції мого державного громадянства, щоб допомогти українському народові визволитися і відновити свою суверенну соборну державу.

6. Я буду підтримувати творчість наших науковців, письменників і мистців, які вносять великий вклад в українську науку, літературу і мистецтво, чого не можуть свобідно робити українці в поневоленій Україні.

7. Я буду дбати про збереження української мови в моєму домі, організації і церкві. Я підтримуватиму українські школи, українську пресу і видавництва та плекатиму пошану до українського друкованого слова.

8. Я буду вести себе так, щоб піднести і скріпити добру опінію про українців серед свого довкілля, ширитиму серед моїх співгромадян обєктивні інформації про Україну і здобуватиму для неї приятелів, уважаючи це одним із засобів моєї допомоги українському народові.

9. Я буду стояти за правопорядком в житті нашої діяспори, плекатиму соборницький дух і змагатиму до того, щоб всеукраїнські інтереси завжди мали пріоритет над інтересами групи чи партії.

10. У 50-річчя початку Української Національної Революції, я прирікаю бути вірним ідеалам мого народу, що знайшли були своє завершення в створенні Незалежної і Соборної Української Держави.

В цім мені, Боже, допоможи!"

Камінь пробила вона, той камінь, що все переніс,
Що здавив і могутні дуби.
Квітку ту вченії люди зовуть **Saxifraga**,
нам, поетам, годиться назвати її — ломикамінь
І шанувать її більш пишного лавру.

(Леся Українка)

Поль Верлен

Місячне сяйво

Твоя душа — витворний краєвид,
Яким проходять з піснею і грою
Чарівні маски, радісні на вид,
Та сповнені таємною журою.

Вони співають на мінорний лад
Як від любові їм життя розквітло
Та радости не чути з тих рулад,
Що в місячне перецвітають світло.

В тім сяєві урочім і сумнім
Пташки не переснять своїх фантазій.
А водограї видивом струнким
Між мармурів ридають у екстазі.

(Переклав Микола Лукаш).

Ірена Книш

МАТИ ГЕТЬМАНА МАЗЕПИ

Минає двісті шістьдесять років, коли жалібні дзвони київської Св. Софії сколихнули сковане стужою зимове повітря, сповіщаючи, що переставилася чесна Ігуменя дівочих манастирів Печерського, Київського, Глухівського й колишня Чернигівська підчашина, Марія Магдалена з Мокієвських Мазепа. У Києвопечерському Вознесенському манастирі крізь імлу пахучого ладану, блимання сльозливих свіч, із урочистопротяжного співу молебнів, шепоту молитов, зідхань і схлипувань найближчих виринало тоді на мить минуле й оживала постать умерлої. Бо то не тільки гетьман утратив матір, але вся Україна втеряла свою подвижницю, з великим серцем і світлим розумом.

На честь її заслуг лунали надгробні похвали, а з ними з'явилися картини прожитого, земні діла людини. То бо в тих старих манастирських мурах вивчала правди віри й науки юна шляхтяночка Марина Мокієвська, звідтіль винесла на все життя свою любов до віри предків і відданість Батьківщині. А повернувшись у рідну Білоцерківщину, тим глибше відчувала атмосферу рідного дому, з якого вийшли герої й учасники доби Хмельницького, славні полковники Мокієвські, поляглі в боях під Чортковим і Охматовим... Лицарська традиція в родині, повсякчасна увага до громадських справ і загального добра визначили життєвий дороговказ.

Ставши дружиною білоцерківського козацького старшини Адама Степана Мазепи й панею в Мазепинцях, Марія не замкнулася в тісному колі домашніх турбот. Релігійні й поєднані з ними національні справи були завжди на першому пляні. Так і виховувала своїх дітей: сина Йвана й доньку Олександру. Молода мати знала, що для державного мужа потрібні: висока освіта, товариські прикмети, володіння чужими мовами, відвідини европейських столиць і культурних центрів, досвід у поведінці з тогочасною аристократією і державною знаттю. То ж раділа, коли обдарований син, талановитий учень Київської Колегії опинився на королівському дворі, звідкіля легко юнакові досвідчати привабливий „великий світ".

Близькою її серцю була доля церковних братств, коли спонукували вони її до виїздів із Білоцерківщини в інші частини України. Не всі сліди заметено в нещадному часі. На Волині книга луцького Хрестовоздвиженського Братства зберегла поруч імен інших сестриць Марії Гулевич, Анни Завадської й др. підпис кирилицею: „Марина Мазепина Підчашина Чернигівська", датований около 1666-го року, цебто коли підписана була вже вдовою. Щира й глибока побожність привела її на останку до манастиря, щоб як черниця Марія Магдалена служити Богові й Батьківщині. У тій буремній епосі безнастанних воєн і походів церковні діячі грали важливу ролю в політичному житті України.

Марія Магдалена з Мокієвських Мазепа-Колодинська

(Фотознимка портрету з Волині, переданого Адамом Волянським до Народного Музею в Кракові; колірова відбитка в „Альбомі історичних потретів" Гната Хоткевича).

Над труною покійної ігумені проносилися слова про її довголітній чернечий шлях, виринали й зникали з кадильним димом його картини. Їх ми, пізні нащадки, відтворюємо з записаного в книгах. А вони ще досі поки-що нам не відкрили, коли Марія Мазепа прийняла „ангель-

ський образ". Чи це було після одруження її дітей, коли син став зятем білоцерківського полковника й генерального обозного Семена Половця, чи аж після вінчання доньки Олександри з Іванном Обидовським з Обидова? Зате власноручні підписи ігумені Марії Магдалени Мазепи на манастирських документах 1686 р. стверджують безсумнівно, що вона володіла дівочими манастирями ще перед гетьманатом сина. Не тільки почесне, але відповідальне, важ й складне було становище ігумені найповажніших дівочих манастирів, що давали приют не тільки монахиням, але вели школи для шляхетських доньок, просвічали й виховували. Ті манастирі культурною атмосферою, викладаними науками й моральною дисципліною з-давна будили подив і захоплення чужинних відвідувачів. То ж впливи ігумені тих манастирів сягали високо. Вона їх уживала, без сумніву теж у користь свого сина, особливо в перших непевних роках його гетьманування. Для поладнання адміністративних справ манастирів їй вистало б писемно звернутися до патріярха, але ігуменя в зимовий, морозяний час перемагає далекі простори, щоб у Москві особистим заступництвом перед урядовими колами водночас забезпечити синові їхню прихильність, так потрібну серед інтриг, пашквілів, доносів, цькувань многих ворогів Мазепи. Про ті довірочні, тонкі справи інтервенцій знали тільки найближчі союзники: мати й син.

Проте їхня співпраця в державному будівництві України не могла повністю закритися перед оточенням, особливо козацької старшини. Напр. донос Кочубея виразно вказує на поміччицю гетьмана, ігуменю (вже тоді покійну), яка всупереч царським заборонам заселювала праве придніпров'я лівобережними вихідцями.

Навіть тьми мертвотного спокою позаздрили їй вороги і зруйнували її манастриський гріб. Проте деякі збережені свідки її щедрих дарів на церкви й манастирі як цінні реліквії хвилювали й двісті років після її смерті наступні покоління, може й більше ніж тогочасників. Велика мати Лесі Українки, Олена Пчілка з піетизмом звітувала про ці святощі в часописі „Рідний Край", подавши там їхні репродукції: золотом і сріблом шитий епітрахиль з написом „всечесна госпожа, ігуменія Марія Магдалена Мазепина справила сей епітрахиль, року 1690, септембрія 16"; два „воздухи" з вишневого оксамиту, нашитого перлами та полумисок для церковних потреб із кованого срібла з вирізьбленим посередині образом Вознесення й написом на вінцях: „сіє блюдо справила Марія Магдалена Мазепина, госпожа ігуменія манастиря паненского печерского і глуховского, до храму Вознесенія Господа нашего Ісуса Христа, року 1700, місяца апріля 20"...*)

Із недоступних архівів і книг щораз виразніше виступає жива постать умерлої. Благородна, сувора й мужня мати великого Мазепи. Що повніше й яркіше розкриє й осяє історія постать цього величного володаря-гетьмана, тим світлішою стане поруч сина його союзниця, подвижниця великодержавницької ідеї України — безсмертна його мати.

---

*) Олена Пчілка: Марія Магдалена, мати Мазепи, „Рідний Край", 1912, чч. 6-8. (За статтею проф. Василя Біднова в „Збірнику — Іван Мазепа", т. І. Праці Українського Наукового Інституту, т. XLVII, Варшава, 1939, стор. 35-52.

КОЛЯДА НА ЖУРНАЛ „ПРОМІНЬ" ЗАМІСТЬ СВЯТОЧНОГО ПРИВІТАННЯ З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО:

Відділ ім. Лесі Українки у Форт Френсес, Онт., замість святочного побажання прислав 5 дол. на коляду для „Променя'.

Пані Марія Музика з Вегревил, яка кожного року вітає читачів журнала і редакцію, цього року замість привітання пані Музика складає на коляду журнала 5 дол.

— — — —

Одно святочне привітання, від п-ва Марії та Івана Бурдейних з Брентфорду, Онт. через помилку не було вміщене у святочнім числі. П-во Бурдейні кожного року вітають журнал та його читачів з Різдвом Христовим. 5 дол. зачислюємо на коляду для журнала.

— — — —

Поправка до святочного привітання відділу ім. О. Пчілки в Йорктоні, що поміщене в ч. 1 на ст. 26. У підписі за відділ має бути Єлисавета Погорлик — голова, замість А. Цимбаліста. За переочення просимо вибачення.

На коляду з нагоди Різдва Христового з побажаннями рідним і приятелям замість різдвяних і новорічних карток складаю на журнал „Промінь" 5 дол.

Анна Скоробогач, Саскатун.

— — — —

Так само два святочних привітання з Норт Бетлфорду, Саск., які були надіслані і не поміщені в святочнім числі переводимо на коляду на журнал „Промінь" — Відділ ім. Олени Пчілки — О. Кіндрачук — голова і А. Спілчак — секретарка — $10.00.

П-во Степан і Катерина Друль — замість привітань, коляда на журнал „Промінь" — $5.00.

— — — —

З нагоди хрищення нашого першого унука Петруся Михайла складаємо на пресовий фонд журнала „Промінь" 5.00 дол. з побажаннями маленькому Петрусеві гарного зросту, і щирого українського серденька.

М. і Острижнюки, Вінніпег.

Вітаємо з одержанням дипломів

На комісії ради професорів славістичного відділу при Оттавському університеті, дня 6-го жовтня 1967 року, дві видатні українки захистили свої наукові праці — пані: Тоня Горохович і Олександра Копач, обидві з Торонта. Рада професорів, що давала оцінки праць складалась з таких осіб: проф. К. Біда, як керівник тез, проф. Яр. Рудницький і проф. Б. Горелов.

Тоня Горохович добре відома читачам нашого журнала, авторка книжки „Батьки і діти", педагог і виховник молоді взагалі, особливо активна в провідних колах Пласту, учителька рідних шкіл та викладач на курсах українознавства. Свої студії на славістичнім відділі в Оттавськім університеті вона покінчила 1965 року. Майже два роки вона працювала над своєю магістерською тезою, спеціялізуючись у дослідах творчости Лесі Українки. Темою її тези є „Афоризми в творчости Лесі Українки", яку блискуче оборонила на згаданій комісії в м. жовтні м.р.

Тоня Горохович є уродженка Волині, м. Межиріч близько Рівного. Початкову і середню освіту побирала в Україні, вищу освіту доповнювала на еміґрації в Европі, а завершила її в Канаді, одержавши диплом магістра з літератури.

Крім того Т. Горохович цікавиться ширшим українським життям, бере активну участь в його розвитку, любить театр, музику, літературу, а понад все цінить ідейну українську молодь, віддаючи їй свій час і свою працю.

Другою ґрадуанткою є пані Олександра Копач, яка осягнула науковий ступінь д-ра українознавства (Ph.D.). Тема її тези: „Мово-стиль в творах Ольги Кобилянської".

Пані Олександра Копач також відома читачам нашого журнала. Свого часу на його сторінках друкувалась її праця — монографія Наталени Королевої. Час від часу пані Копач містить свої етюди, або нариси в нашім журналі. Має написані деякі свої власні короткі оповідання, нариси, опублікована її збірка нарисів для молоді п. з. „Неповторні дні". Її докторська дисертація має 300 сторінок машинопису. В її шухлядах, мабуть, лежить не один ніде не друкований рукопис з белетристики або й наукових праць, а між ними на 300 стор. дисертація, які чекають чиєїсь благородної руки дати їм змогу побачити світ.

Пані Копач народилась в Західній Україні. Середню школу (ґімназію) закінчила в Городенці, а університет у Кракові. Як педагог, почала працювати ще в Україні, а в часі воєнних дій на еміґрації в Европі. З часом поселення в Канаді разом з родиною, за її почином зорганізовано Вищі Освітні Курси Українознавства ім. Григорія Сковороди в Торонті, в яких вона постійно працює, віддаючись залюбки виховній праці серед української молоді.

Тоня Горохович, М.А.

Обидвом ґрадуанткам бажаємо успіхів в дальших наукових осягах а зокрема у виховній праці серед української молоді. **Н.К.**

Звіт з Оттави: признання для інших мов

У тих околицях, де більше ніж 10% населення говорить іншою мовою, як французька чи англійська, повинен бути принцип признавання прав іншій мові.

Так говорить д-р Я. Б. Рудницький, член Королівської Комісії для двомовности і двокультурности (Б.Б.). Д-р Рудницький народився в Україні. Він лінґвіст, прибув до Канади у 1949 році, тепер є головою Славістичного департаменту у Манітобському університеті. Д-р Рудницький погоджувався зо звітом Комісії, але з певними застереженнями.

Звіт меншости зазначує, що згідно з загальним переписом населення з 1961 р. є у Канаді полоса, що простягається від полудневосхідньої Манітоби аж до околиць Піс Ривер і Едмонтону в Альберті, де більше як 10% усього населення уживає української мови як розговір-

ної. Також існують скупчення на преріях, де більшість говорить германськими мовами. Тут приходимо до такого заключення: „Існує об'єктивна конечність признати певні спеціяльні привілеї для мов етнічних груп там, де є скупчення людей, які вживають іншу мову, що є їх матірною". Він теж піддає думку, що італійці у Монтреалі і Торонті підпадають під ту саму категорію.

Жодні інші етнічні групи не суперничають з українцями, німцями чи італійцями щодо ступеня їхнього скупчення у Канаді: тож їхні мови повинні б бути признані як регіональні з такими привілеями: уживати їх у школах (як предмет чи як засіб навчання на всіх поземах освіти), уживати їх як мов для спілкування, напр. — преса, радіо, телевізія; користуватись ними у внутрішньому організаційному чи інституційному житті груп; в інших випадках і для таких цілей, на які вкаже відповідний уряд і який дозволить на те, на бажання населення.

Ті, в імені яких він говорить, не мають жодних застережень уживати англійську чи французьку мови як офіційну — пише д-р Рудницький. Але всі вони також бачать можливості для регіонального білінґвалізму і для інших мов. Автор стверджує, що конституційне признання є конечне для розвитку і вдержання т. зв. етнічних мов у Канаді.

Дальше він обговорює рекомендації більшости для поправок Британського Північно-Американського Акту щодо освячення прав англійської і французької мов. Тут д-р Рудницький піддає таке поліпшення до пропонованих поправок: „Кожна мова, інша ніж англійська і французька, якої вживає 10% або більше відсотків населення даного адміністративного округу провінції чи території, повинна одержати статус регіональної мови; всі привілеї для регіональних мов повинні бути признані законом даного уряду.

Не можна допустити до того, щоб тепер чи в майбутньому стосувалися у житті будьякі законні обмеження щодо уживання будьякої іншої мови у Канаді". (Канадська Сцена)

Преса в Канаді іменувала Джюді ЛаМарш жінкою року

Джюді ЛаМарш, найбільш видатна в політичнім житті Канади жінка, зістала визнана жінкою, ювілейного 1967, року. Її активність, бистроумність, орієнтацію в багатьох ріжніх ділянках канадського життя подивляють всі ті, з ким їй доводиться стрічатись і працювати.

Впродовж цілого 1967 року, Джюді ЛаМарш проїхала щонайменше 100,000 миль дороги у зв'язку з різними подіями, що мали місце у святкуваннях з нагоди століття Канади, однак помимо того вона знаходила ще час на полеміку, слідкуючи за іншими подіями в житті країни.

Недавно багато шуму були викликали її виступи проти управи С.Б.С., засуджуючи її за недбальство і нездарність. Іншим разом вона розвинула дебату над контролею породу, що викликала була широке зацікавлення серед читачів, зокрема жінок. Крім загальної преси, 89 жінок редакторів у десяти провінціях Канади також визнали Джюді ЛаМарш найбільш рухливою і достойною уваги, а для преси найбільш цікавою жінкою.

Джюді ЛаМарш з округа Ніяґара Фалс, Онт. Вона є міністром в кабінеті федерального уряду, вона також є членом Найвищої Ради Канади (Приві Кавнсил). Серед своїх колеґ у політичнім житті Канади вона тішиться широкою популярністю, її шанують навіть її опоненти. У своїх виступах-дебатах вона дає сильні і вичерпні аргументи, послідовна у своїх поглядах і переконаннях, одверта у своїх висловах і лейді в повнім розумінні того слова. До її голосу прислуховується преса, телевізія і радіо.

Ходили деякі поголоски, що Джюді ЛаМарш буде кандидувати на провідника ліберальної партії, однак вона заперечила це. А шкода. Вона мала б не тільки блискучі успіхи у виборах, але й як прем'єр Канади внесла б багато позитивного.

У сторіччя народження

1967-го року минуло 100 років з дня народження письменниці Валерії О'Коннор-Вілінської. Рід О'Коннорів походить із зукраїнізованого роду ірляндців-еміґрантів. Батьки Валерії мали посілість Миколаївку у Кременчуцькому повіті, де і народилася наша письменниця 1867-го року. Посілість батьків сусідувала з маєтками Лисенків та Старицьких. Всі три родини були близько споріднені. Сестра Валерії, Ольга, здібна акторка й співачка була першою дружиною Миколи Лисенка, найбільшого нашого композитора. Сама Валерія особливо приятелювала з Миколою Лисенком, хоч він і був на 25 років старший від Валерії.

Валерія вчилася у київській гімназії Ващенко-Захарьясевичевої разом з доньками письменника Михайла Старицького: Марією, Людмилою, Оксаною і Ольгою, з якими її в'язали тісні дружні відносини. Жила Валерія в Києві у родині Старицьких, що приходилися їй дядьком і тіткою.

Писати почала Валерія з дитинства, спочатку разом з Людмилою Старицькою, а від 15 років сама. Валерія О'Коннор перша зі всіх українських письменників пише дитячі п'єси. У Старицьких вони влаштовують музично-драматичні вечірки. Участь бере виключно дітвора Старицьких, Лисенків, О'Коннорів та Косачів.

Крім драматичних творів Валерія О'Коннор пише численні поезії, новелі, поеми, повісті та спогади з життя поміщицької верстви. Праці її друкувалися у різних наддніпрянських та галицьких виданнях.

Валерія О'Коннор вийшла заміж за знаного українського народнього діяча, Олександра Вілінського. За часів Української Національної Революції Валерія О'Коннор-Вілінська входить у склад Малої Ради себто до президії Української Центральної Ради.

Після трагічних подій 1920-го року бачимо подружжя О'Коннор-Вілінських на еміґрації у Відні, а потім у Подєбрадах, на Чехословаччині. Інженер Олександер Вілінський був професором машинознавства в Українській Господарській Академії у Подєбрадах аж до своєї смерти 1928-го року.

Валерія О'Коннор-Вілінська намічалася на голову науково-термінологічної комісії у Подєбрадах при Академії. Хоч її кандидатура і не перейшла, але знання мови у неї було досконале. В. О'Коннор-Вілінська приймала жваву участь у праці жіночих організацій і була якийсь час головою Української секції Ліґи Миру і Свободи.

Валерія О'Коннор-Вілінська

Не дивлячись на злидні еміґраційного життя та слабе здоров'я письменниці, Валерія О'-Коннор-Вілінська продовжує писати: З під її пера виходить драма „Інститутка" та дуже цікаві спогади „Старицькі та Лисенки". Великий роман-хроніка „На еміґрації" так і не був ніде надрукований.

Після смерти дорогого їй чоловіка, Валерія О'Коннор-Вілінська тратить рівновагу, здоров'я її чимдалі занепадає, зір її слабне. Матеріяльна нужда письменниці, самітність, розчарування в людях, безуспішні намагання видати свої твори доводять до трагічного кінця: Валерія О'Коннор-Вілінська самовільно вкоритила своє життя, кинувшись під колеса потяга.

Валерія О'Коннор-Вілінська пережила багато радощів, мистецького піднесення духа, але і зазнала багато страждань і муки. Хай Бог принесе їй спокій і прийме цю страдницьку душу у свою опіку.

Ганна Янішевська.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

До статті Марії Волосевич „Українські жінки-героїні, ч. 11, стор. 19. Мова про Людмилу Старицьку-Черняхівську „Її засудили на 10 літ тяжкої тюрми..." Має бути: „На процесі СВУ подружжя Черняхівських дістали 10 років „умсвно" — не були ні арештовані, ні заслані, тільки з Києва Черняхівського перевели професором до Сталіно, а Старицько-Черняхівській заборонили друкувати. Так прожили вони 5 років. Року 1935 повернулися до Києва і Черняхівського було поновлено в Академії. Року 1937 було заарештовано доньку Вероніку і Старицька їздила до Сибіру шукати її в концтаборах. Під час евакуації Києва 1941 року Людмилу Михайлівну та її сестру Оксану Стешенко розстріляно в Дарниці біля Києва.

Савеля Стечишин

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ Й ВИМОГИ УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

(Доповідь виголошена на ювілейнім бенкеті на з'їзді Союзу в Торонто літом 1967 р.)

Щасливим збігом обставин припало у двох роках аж кілька епохальних ювілеїв. Крім 100-річчя Канади, українці святкують 75-літній ювілей свого поселення в цій прибраній батьківщині, відмічають 50-річчя української революції на рідних землях, а наші перші всеканадійські організації — Союз Українців Самостійників і Союз Українок Канади святкують 40 ювілей свого існування.

З нагоди цього 40-го ювілею я маю честь і приємність привітати цей ювілейний з'їзд, особливо вітаю всіх громадських діячів і діячок, що віддано працювали й своїми невтомними трудами поставили українське життя в Канаді на тривкі підвалини та уможливили той великий поступ, що ми всі ним сьогодні втішаємося. Зокрема радію, що на цей з'їзд прибуло немало громадських діячок, що брали участь у першому організаційному з'їзді в Саскатуні, 1926 року, на якім заіснував Союз Українок Канади.

Пройдені 40 років творять уже окремий розділ історії нашого життя в Канаді. Хоч в житті організації 40 років не є аж таким дуже великим відтинком часу, бо організація існує довгі роки, але в житті людини це більш як половина її життя. Це така половина, що забрала найкращі молодечі роки.

Звичайно з нагоди ювілею підкреслюємо заслуги своєї організації, а ми їх маємо. Згадати хоч би побіжно, що маємо велике число членства, згуртованого в густій мережі відділів від океану до океану, маємо видавничий фонд і видані поважні праці, маємо свій журнал, маємо музей з його філіями, а зокрема маємо широко розгорнену працю на кожному відтинку громадського життя на місцях. Годі подрібно вичислювати всі ділянки нашої праці і всі більші та менші досягнення. Ми взялися до великого діла і досі його гідно виконували.

Але не забуваймо, що життя міняється, висуває нові потреби. Під напором змін у нас є теж недомагання, є втрати, як і в кожній організації, і їх треба критично розглянути з тим наміром, щоб поліпшити та скріпити працю. Перед нами є великі проблеми, що виринають на тлі сучасної дійсности, від розв'язки яких буде залежати наше дальше існування як окремої спільноти в Канаді. З'їзд є власне на те, щоб застановитися над долею нашого життя.

100-річчя Канади є теж для нас святом. За 75 років нашого поселення в Канаді ми так вросли в тутешнє життя, вложили стільки праці й цінного вкладу в розбудову цієї країни, що ми вповні оправдані почуватись рівноправними спільниками-партнерами канадійської нації на рівні з англосаксами й французами. Ми належимо до третього елементу канадійського населення, що складається з різних етнічних ґруп, поза англосаксів і французів, і ми гордимося тим, що українці займають у ньому найбільш замітне місце. Це для нас велике признання.

Ми теж гордимося тим, що ми зробили в Канаді величезний поступ своїми власними силами в порівняно короткому часі. Ми цей поступ завдячуємо тому фактові, що ми мали добрих провідників від самих початків, які стояли твердо на українському ґрунті. Під їх керівництвом ми, вливаючись в канадійське життя, зберегли свою національну окремішність, розвинулися на здорове національно свідоме суспільство і здобули собі добре ім'я в Канаді. Без пересади можна сказати що саме ці заслуги належать найбільше організаціям в системі Союзу Українців Самостійників, що виросли з первісної ґрупи народовців. Власне діячі СУС і Союз У.К. були отими першими плугаторами в Канаді, що виорали першу скибу, підготовили громадську ниву і уможливили дальший розвиток.

Друга еміґрація прийшла вже на готове і застала національно свідомих українців, що мали добре загосподарену громадську працю. У тих часах скрізь в українських околицях стояли на проводі українські вчителі, виховані на провідників в Інститутах ім. П. Могили та ім. М. Грушевського. Культурно-освітна праця скрізь росла. Тому друга еміґрація не мала тих труднощів, що перша, і розгортала свою діяльність на тих зразках, що їх застала в Канаді, керуючись своїми політичними стремліннями.

Третя еміґрація відсвіжила наше життя новими силами. Знаємо, яку страшну трагедію принесла Україні друга світова війна. Але, як каже народна приповідка — нема лиха без добра. Внаслідок війни до Канади приїхав великий масовий наплив політичних утікачів з різних частин українських земель. Хто знає, може це

сталося за Божим Провидінням. Ці втікачі вляли в наше життя свіжої крови. Але, на жаль, мало її дісталося в нашу організацію СУС і її складову частину Союз Українок Канади, а це для нас втрата.

Велика частина третьої еміґрації складається з освічених людей, між якими є високоосвічена інтеліґенція, професійні сили, науковці, мистці, письменники, журналісти, священики, театральні артисти, педагоги. З їх приїздом скріпилася культурно-освітня праця в українських громадах, піднісся рівень імпрез, появилися нові часописи й періодики з доброю літературною мовою, зактивізувався рух національного виховання дітей, по університетах збільшилося число українських професорів і запроваджено в деяких університетах українознавчі курси. Треба признати, що третя еміґрація внесла в наше життя дуже багато позитивного.

Ті, що колись були новоприбулими, вже перестали ними бути і, включившися в загальне канадійське життя, сьогодні в них починають проявлятися ті самі проблеми денаціоналізації молоді, що в нас вже давніше закорінилась. Тому сьогодні перед усією українською спільнотою в Канаді є одна спільна нам усім турбота про наше майбутнє — як його забезпечити, як закріпити національний ідеал в молодій ґенерації і доповнити його канадійською дійсністю, щоб молода українська людина почувалася повноцінним канадійцем з українськими традиціями, українською культурою і українською мовою. Молодь мусить мати ясний погляд, чому для неї і для Канади корисно зберігати нашу ідентичність. Тому перед нами одна ціль, як висловив наш великий поет Іван Франко в поемі „Каменярі" — . . .ми всі йдемо в одну громаду, скуті святою думкою. . .

Знаємо, що життя не терпить застою, заходять постійні зміни, виникають нові погляди, приходить інша оцінка певних вартостей. Такими змінами замітний сучасний вік. На наших очах характер українського життя міняється і в Канаді, і скрізь, де осілися українці. З цими змінами в'яжеться хронічна проблема відчуження від українства нашого молодого покоління. Звичайно, ця проблема нас турбує, і ми шукаємо якоїсь рецепти надійного ліку, щоб бодай злагіднити загрози, сповільнити асиміляцію і продовжити наше життя якнайдовше.

Мусимо погодитися з фактом, що деяка частина нашої молоді розпливеться і затратиться для нас так через мішані подружжя, як і через природні чинники асиміляції. Але це не значить, що вся українська молодь вже пропаща. Ми ж маємо ще багато національно свідомих батьків, що докладають багато старань виховати своїх дітей на рідній мові і в рідному дусі. Деякі подбали ще й внуків затримати при українстві.

Ми ж маємо велике число дітей, юнацтва і старшої молоді в рядах молодечих організацій при кожнім угрупованні. Маємо СУМК, МУНО, СУМ, ОДУМ, УКЮ, ПЛАСТ, а далі й студентські організації при університетах, маємо студентів в Інститутах, маємо дітей в рідних школах і на курсах українознавства. Не може ж уся ця молодь бути пропащою. Деяка частина з них, що має недбалих батьків, відпаде, але більшість таки винесе якусь іскру українства з цих організацій та інститутів. Значить, ми маємо великий молодий актив. Можна сподіватися, що між ними знайдуться провідники, що заступлять наше місце і стануть на проводі українського життя. Звичайно молоді люди усуспільнюються і включаються в громадське життя, як вони стануть самостійно на ноги й одружаться.

Можна сподіватися, що в майбутньому характер нашого суспільного життя зміниться, як все на світі міняється. Нинішній поділ на партії з часом зникне і не буде ідеологічних розбіжностей, як і теж релігійне відділення злагідніє, а виникнуть цілком природні умовини з'єднання і співпраці тільки на ґрунті українського походження. Таких змін можна сподіватися, бо вони вже почали проявлятися ще від другої світової війни. Знаємо, що українські військовики в канадійських збройних силах об'єднувалися на такому ґрунті і досі зберегли дружбу.

Значить, вигляди не аж такі безнадійні, як можуть видаватися. Але це залежить від того, як ми молодь підготовуємо і куди її спрямуємо. Саме це ставить велике завдання перед батьками і проводом організацій.

Ми знаємо, що українська молодь формує свій світогляд у неукраїнських школах і підлягає сильному тискові чужої культури, а це, зрозуміло, лишає свої наслідки. Справу ще більше утруднюють самі батьки, що легковажно ставляться до української мови і не роблять старань дати дітям українське виховання. У нас, на жаль, виразно запримічується наклін до англізації не тільки в родинах, а теж і на верхах між проводом. Замість твердо стояти в обороні рідної мови, ми легкодушно піддаємося і англійська мова бере верх без ніякого спротиву з нашого

боку. Разом із затратою мови приходить відчуження від українства.

Дехто з молоді запитує — яке моє відношення до України, чому я маю цікавитися українськими справами, що мене Україна обходить, чому я маю знати українську мову? Канада мій рідний край і я канадієць з третього чи четвертого покоління.

Дуже часто такі питання висять у повітрі без відповіді. Не всі батьки знають, як на них відповісти, або й навіть і не дбають освідомлювати своїх синів і дочок про їх національну приналежність. У нас повинен бути на цю справу вироблений, твердий, засадничий, ясноозначений погляд і готова відповідь.

Яка ж на це відповідь?

Ми живемо в Канаді, далеко від батьківщини нашого народу, і ми не маємо всіх тих діючих чинників, що є джерелом прив'язання до України, до її території. Але територія ще не все. Помимо того, що ми живемо в Канаді вже третім поколінням, наше коріння запущене в Україні. Нас в'яже українська духовість з нашим народом, що зродилася зі спільних нам усім історичних переживань і з'єднала нас спільними культурними вартостями, спільною мовою, спільною релігією. Ця спільна нам усім духовість витворювалася довгими віками, пов'язала нас з сотками минулих поколінь наших предків. запустила своє коріння в саму основу нашої душі і витворила в нас особливі нам питоменності української психіки, ментальности й українського світогляду. В нашій душі живе відгомін минулих поколінь і відзивається у нас свідомо або й підсвідомо. Ця духовість стала частиною нашого „Я".

Хоч нас ділить ґеоґрафічна віддаль, ми кровно, духово та історично пов'язані з своїм народом в Україні. Сама природа вложила в нас расові первні і ми їх змінити не можемо. Ми є тим, чим ми є, і ми не можемо бути нічим іншим. Так як жид є жидом, француз французом, яблуко яблуком, грушка грушкою, так і українець є расово українцем і не може бути нічим іншим. Тому ми не можемо втікати від себе, відкидати наше минуле і казати — Я канадієць з третього чи четвертого покоління і я не маю ніякого відношення до України. Це було б запереченням свого власного „Я". Це зробило б нас сиротами, без батьків, без роду. Українська духовість, українська культурна спадщина дала нам у Канаді здоровий ґрунт розвивати своє життя й творити нові культурні надбання, завдяки чого ми здобули собі повагу й признання.

І саме це повинна знати наша молодь. Повинна вона знати, що хто втікає від себе, від свого народу, від свого духового коріння, той збіднює себе, відкидає ті високі якості, які роблять людину повноцінною. Треба теж знати, що відчуження від свого народу зроджує порожнечу і притуплює творчі сили. Така людина не може видати з себе нічого великого, нічого творчого. Вона може бути добрим фахівцем, техніком, професіоналістом, підприємцем, але ніколи творчим ґенієм у вищій сфері культури — музиці, поезії, мистецтві, бо ґеніяльність не може зродитися з порожнечі.

Цю істину треба нам постійно проповідувати і підкреслювати, щоб вона стала в нас засадою нашого життя і відповіддю на питання, чому я маю бути українцем і говорити по українськи, як я канадієць з третього чи четвертого покоління. І цю засаду повинна наша молодь ясно зрозуміти і собі засвоїти як життєвий дороговказ, якщо не з патріотичних мотивів, то з особистих причин у цілях забезпечення своїх потенціяльних сил від звиродніння, від деґенерації.

Повернімся до питання — яке моє відношення до України? Я ж канадієць і Україна мене не обходить.

Наша власна гідність вимагає від нас цікавитися країною наших батьків і прабатьків. Якби то було, якщо б на наших очах грабівники обкрадали хату нашого батька й матері, нищили все, родину тортурували, а ми на крик батьків „рятуйте", байдуже на це дивилися, бо в нас є своя хата, яке нам діло, що там робиться. Це було б з нашого боку дуже негідне. Точно таке діється з Україною. Її грабують, її історію фальшують, її зробили підлеглою колонією Росії, людей карають. Український народ не має до кого звернутися за порятунком і звертається до нас, до своїх дітей, благає нашої допомоги.

Добре знаємо, яку допомогу дали канадійські й американські жиди свому народові, коли вибухла війна між Ізраїлем і Єгиптом. Протягом кількох днів вони зібрали великі мільйони. Або пригадаймо, як американські поляки допомагали Польщі в першій світовій війні. Так само американські чехи допомагали Чехії.

Український народ бажає нашого порятунку. Про це ми знаємо і від деяких наших земляків, що приїжджають з України, і від туристів що відвідували Україну та мали змогу тихцем розмовляти з деяким. Подаю за „Свобо-

дою" витяг з доповіді д-ра Володимира Кубійовича, головного редактора Енциклопедії Українознавства, виголошеної в Торонті 3-го червня 1967 р. Запитуючи нашого земляка з України про те, яку поміч ми повинні чи мусимо дати українському народові, д-р Кубійович отримав таку відповідь: „Ви маєте змогу свобідної творчости. Пишіть те, що в нас недозволене, виявляйте творчість на відтинку красного письменства, мистецтва, науки. Ваша творчість у ділянці духа подекуди доходить до нас і додає нам сил у нашій боротьбі за українство. Нас скріплює той факт, що наша молодь, вихована поза межами України, володіє українською мовою, знає Україну і любить її. Присилайте нам цих молодих людей".

Ця відповідь нашого земляка з України говорить дуже багато і ставить перед нами великі завдання. І ми можемо допомогти українському народові на рідних землях своїм вільним голосом. Ми мусимо бути його речником перед світом, щоб допомогти йому визволитися з неволі і добитися самостійного державного життя. Про це дуже добре висловився п. Сирник, редактор „Українського Голосу", на минулім Конґресі Комітету Українців Канади такими словами: „Пропаґування ідеї суверенности й соборности України — це найкращий дарунок, який ми можемо принести своєму народові".

Подумаймо, як вбого, як негідно виглядає оте питання — що мене Україна обходить, я ж канадієць.

Перед українською спільнотою у вільнім світі стоїть завдання обороняти право українського народу на вільне існування. Ця оборона мусить іти шляхом журналістики, наукових праць з історії, антропології, політики, як і теж шляхом викладів на університетах з дисциплін історії та літератури. Нам треба ширити правду про Україну і насвітлювати українську проблематику в правдивім світлі, але це мусить бути зроблене на високім науковім рівні.

Ми ж знаємо, що в англомовних та іншомовних виданнях, періодиках і часописах появляється час від часу невірна інформація про нас, яка представляє нас перед світом в неґативному світлі. Найновішим прикладом цього може послужити книжка „Тремблінка" французького жида, перекладена на англійську мову, представляючи українців як коляборантів нацистів, що нібито разом з німцями мордували жидів. Появилася рецензія на цю книжку у двох числах „Сатордей Івнінґ Пост" і в ній сплюгавлено українців. Це тільки один приклад, а їх є більше.

Такі атаки треба комусь відбивати й обороняти українську честь. Таким обов'язком повинна зайнятися наша освічена молодь, що добре володіє англійською мовою. Але молодь мусить мати добрий ґрунт знання українознавства, щоб справитися з такою справою.

Знаємо, що деякі наукові праці представляють нас фальшиво. Прикладом може послужити історія Росії, в якій княжий період подано як початок Росії, Переяславська Угода сфальшована, а визвольні змагання українського народу в першій світовій війні перекручені до непізнання. Все наукове про Україну, що виходить з Совєтів, сфальшоване. Західній світ так мало про нас знає, що приймає фальшиву науку за правду. Це замітне в публікаціях у західньому світі. Навіть професори історії в університетах полягають на такі фальшиві наукові праці і викладають про Росію так, як вона написана. А ми ж не маємо своїх наукових праць з історії в англійській чи інших мовах, щоб справити такі помилки. Правдиві, авторитетні наукові праці про Україну можуть писати тільки українські науковців у вільному світі, на еміґрації в Европі і на американському континенті, де є повна свобода слова. Це одна з великих потреб нашого життя, коли хочемо допомогти Україні своїм вільним голосом.

Наукові праці можуть писати тільки високоосвічені науковці, які є авторитетами в своїй галузі знання? Після другої світової війни виїхало з України багато науковців. Одні остались в Західній Европі, інші осілися на американському континенті. Між ними є справжні аси науки. Але, на жаль, ми не мали ніякої фундації, ніяких фінансових засобів уможливити їм віддатися виключно науковій праці. А вони ж мусіли з чогось жити, отже приймали будь-яку працю. Тільки деякі з них займаються українськими науками. А до того це вже старші віком люди і їх ряди рік за роком рідшають. У нормальних обставинах усе є молодий науковий доріст, що заступає місце старших, але в нас його нема. Ми досі не наклонювали своєї високоосвіченої молоді спеціялізуватися в українознавчих науках, а це теж велика потреба нашого життя.

Справа вищої освіти українців у Канаді так само не представляється аж дуже рожево. На підставі державної статистики перепису населення з 1961 року тільки 2 відсотки (10,000) українців мають закінчений університет з дипломом. Це дуже малий відсоток на пів мільйона

українців у Канаді. Жидів у Канаді є тільки 173 тисячі, а вони мають 8.9 відсотків (15,000) людей з закінченою університетською освітою. (Ці числа взяті з брошури В. Дарковича).

Ми маємо багато здібних студентів на університетах, які переходять з відзначенням і здобувають докторати, але переважаюча більшість їх спеціялізується в таких дисциплінах як фізика, хемія, біологія, математика, а ці науки не мають ніякого відношення до українства. Закінчивши курс, студент високоосвічений у своїй галузі знання має докторат, але про українські справи мало знає, або й таки нічого не знає. А нам потрібно спеціялістів в українознавстві, заходознавстві, сходознавстві, щоб вони були нашими авторитетними речниками і ширили правду про Україну науковими працями і обороняли українське ім'я в кожній потребі.

Ми досі скеровували найбільше уваги на потребу українознавчих курсів для молоді. Це теж велика потреба і ми далі мусимо так робити. Але при тому нам треба вишукувати між університетською молоддю здібних і амбітних адептів науки і заохочувати їх спеціялізуватися в українознавстві, в історії Східньої і Західньої Европи і в журналістиці. Українознавство це дуже широке поле для спеціялізації і охоплює багато окремих наук. Українцям дуже потрібно знавців наших справ, науковців, яких світ визнав би авторитетами. Потрібно нам і журналістів займатися світовими подіями, щоб відповідно насвітлювати українську проблематику. З нашої молоді ніхто досі не вибився на англомовного журналіста, бо ми на це не звертали уваги. Ми наклонювали своїх дітей до таких професій, як медицина, дентистика, фармацевтика, адвокатура, інженерія тощо.

З цими потребами нашого життя в'яжеться проблема фондів. Ми мусимо мати фундацію і давати стипендії здібним студентам побирати курси українознавства в тутешніх університетах, де такі курси є, а так само допомагати їм доповнювати знання в Европі у Вільному Українському Університеті в Мюнхені чи інших університетах. Крім того, треба допомоги їм досліджувати все, що відноситься до України в архівах різних держав. Такі архіви є і вони ще недосліджені і невикористані в нас. Нам потрібно фундації і потрібно постійної наукової установи, яка займалася б тільки науковою працею для ширення правди про Україну. Комітет Українців Канади створив Шевченківську Фундацію саме для таких справ і ми мусимо її піддержати фінансово. Крім того, Союз Українців Самостійників сформував свою фундацію, яку ми теж обов'язані піддержати. Коли стаємо членами Фундації, допомагаємо їй фінансово, ми цим доказуємо, що ми ставимося серйозно до справ нашого життя, а заразом залишаємо затривалений слід нашої праці.

Декому може здаватися, що це недосяжна мрія розбудувати фундації аж до таких розмірів, щоб було настільки фондів оплачувати стипендії, коштовні наукові досліди і видавати наукові праці. Але памятаймо, що на світі нема нічого неможливого, якщо є високий ідеал, далекосягла мета, глибока віра в свою правду і непереможне бажання змагати та прямувати до наміченої цілі. Подумаймо, чому світове жидівство закріпило себе так сильно фінансово? Просто тому, що в них є свій ідеал бути переможцем і зберегти себе, і вони вірно своєму ідеалові служать. І ми мусимо висунути ідеал українства перед наше суспільство, якщо хочемо зберегти себе, бути повноцінними людьми і допомогти Україні визволитися з московського ярма.

Спеціяльна оферта

Асоціяція Консументів Канади — це не політична, а безкорисна організація осіб зацікавлених у розумному і второпному закупі товарів. Вона старається охоронити консументів перед ошуканцем, опакованням, яке не відповідає товарові і тим подібним випадкам. Призначення її — допомогти новоканадцям пізнати публікацію „Канадський Консумент". Даровий примірник поточного видання журналу висилатиметься із спеціяльної нагоди кожному читачеві, який зголосить, написану довільною чужою мовою. Прохання надсилати до Секції „Е", Асоціяція Канадського Консумента, 100 Глоустер Стріт, Оттава 4. (Канадська Сцена)

ПОВЧАЛЬНА ПОРАДА

На зупинці в переповнений тролейбус увійшла жінка з білоголовим вихрастим хлопчиком років шести.

— Сідай, — запропонував, звільняючи місце, уже не молодий чоловік.

— Сидіть! Не вже такий хлопчина, що й постояти може, — озвалась жінка, що стояла поруч.

— Еге, тепер такі діти, що не дуже тобі уступлять щось, вони з пелюшок свої права знають, — втрутилась в розмову і одна бабуся.

— Мамо, попроси, щоб перестали. Татко скільки разів казав, що вести такі розмови при дітях непедагогічно, — випалив хлопчисько і категорично шморгнув носом.

CANADA

Можливо Ви самі не свідомі того, що можете отримати канадське громадянство

Багато людей в Канаді кваліфікують на канадське громадянство, не здаючи собі з цього справу. До цієї групи можуть належати старші люди, яким тяжко навчитися англійської або французької мови, але які одружені з канадцями, або які жили в Канаді десять або більше років.

Зверніться до урядника найближчого Суду Канадського Громадянства, щоб дізнатися, як Ви можете отримати канадське громадянство. Це є легше, ніж Ви собі уявляєте.

Суди Канадського Громадянства є в таких містах: Halifax, Moncton, Montreal, Ottawa, Sudbury, Toronto, Hamilton, St. Catharines, Kitchener, London, Windsor, Winnipeg, Regina, Saskatoon, Calgary, Edmonton and Vancouver.

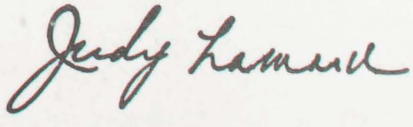

Джуді ЛаМарш,
Міністер Внутрішніх Справ
Канади.

ЗДОБУЛА АКАДЕМІЧНИЙ СТУПІНЬ

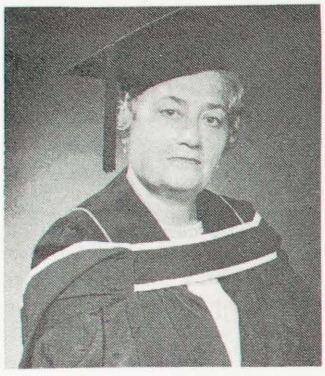

Галя Токарик, B.Ed.

Коли українці в Канаді відзначаються науковими здобутками, це справляє не тільки їм особисте вдоволення, але є й позитивом для ширшого загалу. До таких одиниць належить пані Галя Токарик, яка м. р., в рік 100-ліття Канади здобула науковий ступінь „Бечелоф оф Едюкейшон" в університеті Брит. Колумбії. Цей академічний ступінь пані Токарик осягала серед виняткових умовин, як учителька державної школи, та родинних і громадських обов'язків.

Галя Токарик народилась в околиці Вонда, в пров. Саскачевану, де покінчила початкову і середню школу. Походить вона з свідомої української родини Івана і Магдалини Новосадів. Батько був учителем державної школи в околицях Вонди, був одним з ініціяторів Народного Дому у Вонді та його довголітнім головою. В родині панував український дух, що був підгрунтям у вихованні дітей.

Галя включилась в громадське життя ще в дуже ранній молодості, беручи участь в театральних виставах, концертах, народніх танках, красномовстві, в хорі. Восені 1931 року вступила до Учительського семинаря в Саскатуні. Перебуваючи в Інституті Петра Могили, була його питомкою, а в наступному році була вже на посаді державної учительки. У 1939 році Галя вийшла заміж за Василя Токарика, фахівця по ренгену, ексерей технишен), який тепер працює у Шенесі госпиталі у Ванкуврі. В часі війни 1940 року пані Токарик займала позицію фінансової секретарки та референтки воєнної праці при центральній управі Союзу Українок Канади.

Коли в 1946 році п. В. Токарик повернувся з-за моря з військової служби в Канадійській армії, родина Токариків переїхала до Ванкуверу. Галю вабила учительська професія і щоб устійнити саскачеванський цертифікат в провінції Брітійської Колюмбії, вона записалася на літні курси у Вікторії 1955 р. і з того часу учителює в Річмонді, передмістю Ванкуверу. На рекомендацію інспектора шкіл, пані Токарик взялась до організування перших кляс навчання повільних учнів для цілого шкільного району Річмонд, за що одержала признання і подяку, поміщену у 85 Річному Звіті Публичних Шкіл, Бр. К.

Крім щоденних обовязків у державній школі, пані Токарик студіювала під час літніх вакацій, а зимовою порою вчащала на вечірні курси в університеті, де й одержала академічний ступінь бакаляра педагогії. (Бечелор оф Едюкейшон) з особливим відзначенням по спеціялізації французької мови. Останніх два роки вона учителює в середній школі, де викладає французьку мову в 9-тій і 10-тій клясах.

П-во Токарики включились в громадське життя від свого приїзду до Ванкуверу. Мають вони двох синів — Роман (одруженний) учитель, який також має академічний ступінь бакаляра педагогії і Денис, студент університету на факультеті прав.

Пані Токарик є членкою у відділі Союзу Українок Канади у Ванкувері і займає ріжні позиції — була рекордорою і кореспон. секретаркою, активна в ріжних комітетах, молодшому відділі СУМК, ювілейному, базаровому, сповняла обовязок бібліотерки, представниці до Льокальної Жіночої Ради, Комітету Українок Канади, референтка освіти. Постійно учителює в недільній і українській школі. Очолювала Комітет вистави українського мистецтва в Квін Елизабет. Була в управі провін. екзекутиви на Бр. К. і через 5 років була її головою.

Пані Токарик активна і в англомовних організаціях — у Ванкувер Ситизеншип Кавнсил займає позицію першої заступниці голови, була в Комітеті Песифік Нешонал Ексибишен, є членкою Лейді Ванкувер Клаб, є секретаркою під-комітету етнічних груп і Провінц. Комітету сторіччя Канади, улаштувала цілий ряд програм з дітьми недільної і української школи в канадійских центрах для Дитячого Театру при Асоціяції Фільм ін Едалт Едюкейшон.

Громадянство Ванкуверу із нагоди академічних досягнень пані Токарик влаштувало їй вечір ґратуляцій в суботу, 23 вересня 1967 р. Між присутніми були Преасв. Владика Андрей, Прот. П. Сацевич і добр. Сацевич, Всеч. о. Блажук з Волей, Всеч. о. Хруставка та члени родини і багато приятелів. Вручаючи пані Токарик відповідний дарунок на знак любови і пошани, висловили їй та її родині найкращі побажання.

Емілія Остапчук.

В пяту річницю смерти мого дорогого мужа, українського піонера в Торонті, учителя, диригента і громадського діяча, бл. п. Михайла Семчишина, складаю на пресовий фонд „Променя" 6.00 дол.

Ольга Семчишин, дружина.

— — — —

На нев'янучий вінок в пам'ять нашої дорогої членкині, бл. п. М. Прокопець, відділ ім. Софії Русової в Кемсеку складає $5.00 на пресовий фонд журнала „Промінь".

За відділ ім. С. Русової:

М. Ковалишин, Кемсек, Саск.

— — — —

На нев'янучий вінок в память мойого дорогого, ніколи незабутнього мужа, бл. п. Василя Пуцентело, жертвую $5.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

Іванан Пуцентело, дружина, Едмонтон.

— — — —

В память мого незабутнього мужа бл. п. Петра Фігуша, у перші роковини його смерти складаю на прес. фонд журнала „Промінь" $5.00.

Анастасія Фігуш, Ванкувер, Б. К.

— — — —

У четверту річницю мого дорогого мужа, бл. п. Василя Стефюка, складаю в його память невянучий вінок в користь журнала „Промінь" 5.00 дол.

Параска Стефюк, Ванкувер, Б.К.

PROMIN

Vol. IX, 2 ENGLISH SECTION February 1968

NEEDED: VISION AND LEADERSHIP

by Ol'ha Woycenko

EDITOR'S NOTE: *This is an excerpt from the final chapter of the book* THE UKRAINIANS IN CANADA *by Ol'ha Woycenko. Published in November, 1967, it is a concise history of this major Canadian ethnic group and covers the most important aspects of their life in Canada, beginning with the pioneer era up to the present time, e. g.: socio-economic, agriculture, church life, education, political participation, literature, scholarship, the arts, etc. A critical documented analysis is given of some of the processes under review. The publication was sponsored by the Centennial Commission of Ottawa, and the Canada Ethnic Press Federation. Printed by Trident Press Ltd. Cloth bound, price $7.50.*

Various factors pattern each people's growth and historical destiny on the face of this earth. They can be of internal or external nature. Yet, in both cases vision and leadership are decisive in the fulfillment of a people's mission, in shaping a 'certain' collective personality, and in the creation of lasting values for their own enrichment as well as for the benefit of all mankind. Furthermore, those two factors are essential in the prevalence of a people's cohesiveness in spite of their horizontal and vertical mobility.

On the other hand, lack of vision and leadership cause social decadence, cultural stagnation, and centrifugal trends, leading to what is termed by Stephen Clarkson 'uncertain personality'.

Any history of Ukrainians in Canada must concern itself first of all with the study of their socio-cultural differentiation and factionalism. Some Ukrainians believe that the internal strife contributed to a healthy competitive spirit; others claim that it helped to crystallize certain Ukrainian concepts, especially in church life; some feel that the division restricted realization of their full socio-cultural potential.

Yet, despite the differences, there is common ground: the preservation of the group's identity; moral and financial assistance to Ukraine in its struggle for freedom; and participation in all phases of Canadian life. Concerning the latter, the role of Ukrainians in the major fields — agriculture, business, education, politics, professions, armed forces, and the arts — has been consistent, gaining in numbers and strength with each generation. If the Ukrainian is missing in a few areas, there is reason to believe that it will not be long before he will be there, industrious, creative and determined as he is.

The first books in the Canada Ethnica series were presented to Secretary of State Judy LaMarsh and centennial commissioner John Fisher at a special ceremony in Winnipeg on November 23, 1967. Mrs. Ol'ha Woycenko, left, is the author of *The Ukrainians in Canada*, and Walter J. Lindal, far right is the author of *The Icelanders in Canada.*

What are the goals and aspirations of the Ukrainian community? There has been a shift, especially among the youth. Nevertheless, the original ethnic aspirations predominate. The following trends and attitudes might be mentioned:

(a) Political allegiance to Canada and linguistic and cultural loyalty to the group. Adherents are anxious to discharge their duties as loyal Canadian citizens but, at the same time, they aspire to some form of constitutional legality for Ukrainian cultural endeavours, and assistance from government-established agencies.

(b) Retention and development of language and culture, on an equal basis with the 'two founding races,' based on the principle of equality between all groups.

(c) Levelling off of all linguistic and cultural differences and complete assimilation with the dominant groups, particularly English.

(d) Non-linguistic Ukrainianism is prevalent among the younger, Canadian-born generation who do not consider language an essential element of its Ukrainian identity; they insist on being known as Ukrainian Canadians, but they speak only a 'Canadian' language — English — convinced that all ethnic groups should use this language as the most convenient tool for communication. Their goal is to be versed in, and to use, only the English language, remaining Ukrainian in all else.

There are also marginal trends:

(e) Ethno-lingual and cultural apathy evidenced by the 'I don't care' attitude of those whose horizons are narrowed exclusively to personal interests and gains.

(f) 'Cantonzation' of Canada in which the Ukrainian group would preserve its identity along the Swiss pattern — one 'canton' — preferably Manitoba.

(g) A permanent immigrant attitude of looking on Canada as a stopover until Ukraine is free of Soviet domination, and returning to the homeland will become a reality.

Out of all those trends comes a surprising revelation — despite their differences, identity as a group is more pronounced than ever. The prevailing image of a dynamic and vocal body surpasses their boldest expectations.

Because the will to preserve the group's identity remains constant, it is interesting to study this state of mind from both the theoretical and practical points of view. As it was in the beginning, so it is now — the organized Ukrainian community is geared for the retention of its cultural heritage. But it is becoming increasingly difficult to keep alive the most vital aspect of its culture — the Ukrainian language. Once language loses ground, alienation from the ethnic milieu increases; the heads of the Ukrainian churches and leaders of secular factions find this pattern alarming and it has led to soul-searching in an attempt to find causes and solutions. That Ukrainians were extremely vocal in the hearings of the Royal Commission on Bilingualism and Biculturalism, and that after English and French, they submitted the largest number of briefs, letters and declarations to the Commission, proves that they are agitated. Most submissions referred to obstacles outside the group — environment, lack of official recognition, and concrete forms of aid to retain the Ukrainian culture; above all, the language.

It is clear that Ukrainians and other ethnic groups are beset by difficulties in their struggle for spiritual survival in Canada. Concerning the Ukrainians, both internal and external factors must be considered. Certainly differentiational trends within the group do not contribute to the effectiveness of cultural retention. In many areas of common interest — U k r a i n i a n language schools, publication of text books and other works, Ukrainian language press, libraries, and research centres — Ukrainians have failed to consolidate their forces. This dispersion of resources also means that qualified, full-time paid cultural workers cannot be retained, and progress is stifled. Instead, Ukrainians place far too much weight on mass demonstrations and manifestations involving weeks and months of preparatory work; much energy and at times vast sums of money are expended but to no lasting value. For the moment, such displays might 'lift the spirit' of the group, but that is all. Yet for such ephemeral action — Ukrainians can readily present a united front.

One of the most aggravating Ukrainian characteristics is the emphasis on mass actions and achievements rather than on individual efforts. There seems to be no balance in evaluating between the one and the other. Creative and imaginative individuals, universal in outlook, who could elevate the prestige of the group, who could contribute to the realization of its cultural aspirations, are outsiders unless they identify with one of the factions. They are not appreciated for what they are, instead the question is, 'to whom do they belong'. This of course is a trait common to other peoples. Morley Callaghan has

put it this way:

> If you represent something — the sewing circle or Local 33 — people will listen to you because you are suitably identified. Being an eminent author just isn't enough. And even when a writer does speak out, people in Canada are uneasy about attaching any weight to his opinions.

Another internal factor which distracts and drains the resources of the Ukrainian Canadian community is the matter of helping the 'cause' of Ukraine. There seems to be no co-ordinated and controlled activity. The approach is usually emotional, and the various political factions are constantly draining the financial resources of 'patriotic' members of the Ukrainian Canadian community, often for dubious 'liberation' causes. Some Ukrainians are convinced that the day is long overdue when some form of control and accounting must govern the collection and use of donations. Others feel that a good portion of the collected funds could be used to better advantage for the promotion of their ethnic socio-cultural activities in Canada.

Viewed externally, the problem of some form of legal (even constitutional) recognition in safeguarding cultural values of Ukrainians and other groups has been raised in recent years. The recommendations submitted to the Royal Commission on Bilingualism and Biculturalism by the Ukrainian Free Academy of Sciences, Winnipeg, in 1964, are enlightening. The present writer also discussed this matter in a paper delivered at a symposium on Canada's Cultural Heritage in 1963.

In summing up it can be stated that the perpetuation of Ukrainian cultural life in Canada is motivated by internal as well as external factors. If it is the will of Ukrainians to survive and develop as an ethno-lingual entity in Canada, the internal detrimental factors must be faced and resolved. On the other hand, if cultural diversity in the Canada of to-morrow is to prevail, it must be recognized by governments and encouraged by moral and material assistance.

In both instances vision and leadership are needed.

ТІ, ЩО ПРИСЛАЛИ ЗА „ДОРОГАМИ СОРОКРІЧЧЯ"

Помищуємо список відділів, які постарались поширити поміж членками примірники „Дорогами сорокріччя" і належитість прислати до централі Союзу Українок. В цім списку знаходяться лише ті відділи, які вислали до централі свої листи з грішми перед 28 грудня 1967. Інші будуть поміщені в наступнім числі. Дуже було б побажаним, щоб кожний відділ Союзу, до якого вислано книжки знаходився в списку одного, або другого числа журнала. До кожного відділу вислано мале число примірників. Замовляти більше можна в централі Союзу.

Місцевість	Імя Відділу	Кількість примір. заплачено
	БРИТИШ КОЛУМБІЯ	
Агасіс	Лесі Українки	5
Камлупс	О. Кобилянської	3
Ванкувер	Лесі Українки	35
	АЛБЕРТА	
Ендру	Лесі Українки	8
Беліс	О. Пчілки	3
Калмар	Лесі Українки	10
Едмонтон	при Церкві Св. Андрея	12
Инисфрі	Лесі Українки	7
Мирнам	О. Пчілки	16
Редвотер	О. Кобилянської	12
Торгилд	О. Басарабової	8
Ту Гилс	Лесі Українки	20
Вільна	Св. Ольги	10
Віллингдон	Н. Кобринської	10
Мусідора	Лесі Українки	7
Едмонтон	при церкві Св. Михаїла	15
	САСКАЧЕВАН	
Блейн Лейк	Х. Кононенко	10
Бруксбі	Княгині Ярославної	9
Кендіак	Лесі Українки	5
Фом Лейк	Лесі Українки	8
Ґлеслин	О. Басарабової	3
Ґронлид	Кн. Ольги	16
Инсінґер	Лесі Українки	6
Айтуна	Кн. Ольги	18
Килвінгтон	О. Кобилянської	4
Мазепа	О. Кобилянської	14
Мічам	О. Кобилянської	10
Мидов Лейк	О. Теліги	8
Мелфорт	Лесі Українки	5
Нипаван	О. Басарабової	12
Норт Бетлфорт	О. Пчілки	20
Милвил	О. Кобилянської	7
Прилейт	О. Пчілки	4
Редфілд	Лесі Українки	8
Шіго	О. Кобилянської	8
Стінен	Кн. Ольги	10
Ст. Джуліен	Лесі Українки	6
Ватсон	Лесі Українки	10
Вірдейл	Лесі Українки	5
Вимер	О. Басарабової	7
Вадіна	Лесі Українки	16
Винярд	Доньки України	8
Витков	Ольги Кобилянської	10
	МАНІТОБА	
Брендон	Лесі Українки	7
Етелберт	Св. Ольги	8
Флин Флон	Доньки України	16
Ґилберт Плейнс	Лесі Українки	6
Мензі	Лесі Українки	10
Портедж ля Прирі	О. Кобилянської	8
Сенді Лейк	Лесі Українки	5

(Далі буде)

Леся Українка

ПРИЯЗНЬ

(Оповідання з життя волинського Полісся)

На призьбі під хатою у Мартохи Білашихи сидить мале дівча, з'юрдившись; бліде, жовте личко аж підпухло, а сиві очі якось побіліли; трясеться нещасне і від прапосниці й від плачу, бо мати саме набила, а тепер стоїть коло одвірка з прутом в руці, та ще й приказує:

— І била, і ще битиму! от не сиди-но мені тільки в хаті, от побіжи-но мені ще раз до ліса з панною, то я об тебе віника обламаю! Казала я тобі, не лазь по сонці! Так от же буде лазити, поки знов її трясця вхопить!

— Та хіба воно од сонця? — озвалась крізь сльози мала Дарка.

— А то ж од чого, дурне верисько?

— Панна казали — з болота з комарів...

— З комарів? Чи ти скрутилась, чи що, із своєю панною? Чи то мало кого комарі кусають...

— Таж і по сонці всі ходять! — не вдержалась таки Дарка, хоч знала, що мати не терпить „язикатих".

— От не мовчи-но мені, от тільки не мовчи, я-а-а-а тобі! — скрикнула Мартоха й замахнула різкою, а Дарка зібрала остатню силу та й чкурнула від матері поза городдям на пастовень, що коло панського садка, прищулилась у вільхах, сидить і хлипає та чекає, чи не надійде її подруга й однолітка панна Юзя.

Часом Дарка так і до смерку ждала, а Юзя не приходила, не могла вирватися з дому, але здебільшого, хутко чи не хутко, приходила-таки товаришка вірна, і тоді вони сідали поруч у кущах, обидві тоненькі й пожовклі від пропасниці, і гірко скаржились одна одній на свою хатню неволю та справувались межи собою, хоч більше Дарка панні докоряла. Так і тепер Дарка почала „вичитувати" панні, ледве тая прийшла.

— Чом ви-те, панно, не вийшли зараз по обіді? Я вже тут чекаю, чекаю, аж мені нудно, а додому йти боюся, мати знов наб'ють, як ви-те не вбороните.

— Та коли ніяк не можна було, — виправдовувалась Юзя, — по обіді зараз дідуньо казав йому газету читати, потому я бабуні нитки мотала, а там мусила таткові рахунки свої зробити та з мамою французьку книжку читати.

— Овва! А ви-те чом не втекли?

— Та як же я втечу?

— А так, як от я: втечу і вже!

— Е, тобі що іншого, тобі не кажуть учитись, ти собі можеш гуляти, — задумливо промовила Юзя, немов сама до себе, дивлячись у далечінь.

— Еге! нагуляюся — з Пріською на руках! — палко і немов ображено відмовила Дарка.

— І як ти тую Пріську носиш? вона така важка! — так само задумливо говорила панна, тільки звернувши погляд на Дарку, — ти б сказала матері, що ти не можеш, що ти слаба, вона б тобі позволила не носити Пріськи.

— Мати того не питають. Вони кажуть: „Як з панною по лісах ганяти, то не слаба, а як дитини глядіти, то тебе нема!"

— І чого ти повинна тую Пріську глядіти?

— А ви чого дідуневі газету читаєте?

— Бо... бо дідуньо на очі слабий, він сам не може.

— А бабуні нащо мотали нитки? Бабуня ж не слабі.

— Бабуня гнівалась би.

— Ото мені біда! Нехай би собі гнівались, — я б на те вважала? Я б і від рахунків утекла і тую книжку хранцузьку геть закинула, якби так на мене.

— А чому ж ти кужеля не кидаєш? Чому від гусей не втікаєш, як заставлять пасти?

— Ну, бо наб'ють, чи ж не правда?

— Та... правда... — з тихим зітханням промовила панночка, і її сиві, як і Дарчині, очі зайшли смутком; вона похилилась, як вербичка. Дарці стало шкода лагідної тихенької панночки, вона раптом зважливо підвелася і мовила веселим голосом:

— Панно, ходімо до Ривки на гойдалку, там вже досі наші дівчата зібралися!

Але панночка хилилася ще нижче.

— Ні, Дарко, я не можу більше ходити до Ривки...

— А то чому?

— Якби ти знала, що мені вчора було за те, що з тобою ходила гойдатися до Ривки...

Дарка вжахнулась:

— Ей, чи ж били?

— Ні, не били, — панночка блідо всміхнулась, — а нехай би вже ліпше били... Бронек увечері при гостях дратував мене, що я з жидівками кіз дою, а з хлопками свині пасу. Він, подлий, сам нас підглядав, сам все таткові розказав, а тепер ще й сміється... А я зовсім кіз не доїла, неправда його, тільки гойдалася! —

Юзя починала хлипати.

— А він доправди бачив, як ви-те з нами позавчора свині пасли? — цікавилась Дарка.

— Я не знаю, може, й бачив. Що ж я вже зроблю?... Тепер мамця плаче... і бабуня гнівається... і татко каже, що мамця через мене захорує... я не можу... я не знаю...

Дедалі за слізьми нічого не можна було розібрати з Юзиної мови.

— Паннно Юзю! — почувся з садка тонкий голос панської покоївки, — панно Юзю! До гарбати! Мамуся гніваються! Панно Юзю!

А тут і Дарчина мати голос подавала з свого дворища:

— Дарко! Дарко! А не прийдеш ти до хати? Холєро! Дарко! Дарко!

Мала Пріська долучила і свій голос до материного.

— Ой, побіжу вже, а то гірше битимуть! Йдіть, панно, й ви-те додому, — он кличуть, — не біжіть за мною, ще й на вас насварять.

Але Юзя таки бігла за Даркою.

— Ні, я з тобою, я з тобою! Не дам бити, я не хочу! Я скажу вдома, що не чула... що вчилась... коло кроликів була... я не дам тебе бити!

Задихані, бліді, а не червоні, від швидкого руху, прибігли обидві дівчинки на подвір'я до Дарчиної матері.

Мартоха стояла на воротях з прутом в руках і саме в той час, як Дарка хотіла прошмигнути повз неї до хати, вона вхопила дівча за руку і замахнулась прутом, але Юзя повисла на її правиці і Мартоха мусила спинитись, щоб не затяти ненароком панської дитини.

— Пустіте, панно, оступіться, не бороніте її, ви-те не знаєте, що то за холерна дівчина!

— Не пущу! Ви не смієте її бити! — здавленим голосом перечилась Юзя, і її бліде личко вкривалось нерівними рожевими плямами.

— Не смію? А то чому? — гукнула Мартоха, — отакої не бий, то до чого вона розпаскудиться!

І Мартоха пробувала ворухнути рукою з прутом, все-таки вважаючи, щоб не штовхнути Юзі, тим часом як Дарка пручалась, надіючись втекти, поки там розмова скінчиться.

Юзя здавила скільки сили Мартоху за руку.

— Неправда, не розпаскудиться! Дарка й так все робить для вас... А чого вона повинна все робити? от не схоче і не буде! — закінчила Юзя розпачливо дзвінким голосом.

Мартоха споважніла й насупилась.

— Ви-те, панно, не вчіть мені Дарки такого. То, може, там у вас, у панів, такий звичай, щоб дитина матері не слухала, а в нас того нема. Чи то я на те над нею ночей не досиплялa, собі од рота хліб одривала, щоб мені якесь дармоїдисько в хаті росло? Я на те маєтків не маю. Та я ліпше її заб'ю, а дармоїди мені не потрібні.

Тут Мартоха вирвала свою руку від Юзі і так потягла Дарку прутом, що та аж звилася з болю.

Дарчин крик покрився голосом Юзі, що впала додолу, трясучись і кидаючись, як непритомна, та лементуючи.

Від панського двора надбігла покоївка. Пані, Юзина мати, почула з рундука Юзин крик і послала дівчину, щоб зараз завела панночку додому, але Юзю прийшлося скоріш нести, ніж вести. Дома дівчинку зараз роздягли і поклали в ліжко, бо в неї почався напад пропасниці.

Юзя лежала, укрита двома ковдрами і хутром, вся посиніла від холоду, що проймав її і тряс до болю, до млості. Проте вона все слідкувала очима, як татко ходив з кутка в куток по кімнаті та все вичитував їй за неслухняність. Чутно було по голосу і видно по очах, що він щиро жалував свою хвору дитину, а все-таки й щось прикре, дражливе прокидалося в його словах: „От завжди так, — не слухаєшся, бігаєш, куди не потрібно, поки захоруєш, а потім возися з тобою!" Теє „возися з тобою" боляче різало Юзі серце, і вона думала: „Та я ж і не прошу, щоб зо мною возились... я б ліпше пішла до Дарки на сіно, там би й перележала без ваших ковдр та без хіни... хоч би не гриз ніхто!.." Тільки вона не сміла того вимовити, бо вже й так мама зросила геть-чисто одну хусточку слізьми, сидячи мовчки над Юзею; вже й так бабуня казала принести ароматичного оцту та олівці від міґрени, а дідуньо з великим притиском розпочав знов мову про те, що вже крайня пора взяти до Юзі гувернантку, а то дитина дедалі зовсім „схлопіє". Мама давніше було завжди брала Юзю під свою оборону, доводячи, що вона не може допустити чужу людину, гувернантку, справляти материнські обов'язки коло Юзі. Але на сей раз мама тільки плакала, та вже не перечилась.

Юзю з холоду кинуло в жар. Таткова постать порушувалась, немов у тумані, голос долітав уривками, і Юзя вже часто не могла розібрати, чи то Мартоха кричить десь надворі: „Мені дармоїди не потрібні!", чи то знов татко вимовляє: „Захоруєш, а потім возися з тобою".

Дедалі сі різні слова злилися докупи: „Возися з дармоїдом!" — і Юзі було так гірко, немов вона була винна проти когось чи, навпаки хтось проти неї завинив. Її гаряча, хвора голівка не могла того збагнути, а примара-пропасниця несла її геть з покоїв, з двора до Дарки на сіно...

З того всього вийшло, що до Юзі, невважаючи на її сльози, просьби та обіцянки бути „гречною", згодом взяли-таки гувернантку, але за те бабуня сама пішла до Мартохи Білашихи і рішуче „поговорила" з нею, щоб вона „не робила авантур", себто не била Дарки, принаймні не доводила б до галасу і прилюдного бешкету.

Я. Курдидик

ТАЛІСМАН

Ношу на грудях грудку чорнозему, що її взяв в рідному степу. У маленькому вузлику ношу цей найдорожчий для мене талісман. Довкола чужина, а в мене на грудях — частина Батьківщини...

Коли втомлений важкою працею кладуся спати — чую, як на тому шматочку чорнозему шелестить золота густа пшениця, а над нею високо-високо кружляє степовий орел... Чую, як шумить-завиває між порогами Дніпро, а над його берегами літаючи скиглить чайка.

Ввижаються табуни козацьких коней, що вітром несуть у простір, а під копитами їхніх дужих ніг дуднить земля... Той гуркіт кінських копит розноситься шовковою травою й глухне в широкому степу.

Він тривожить моє серце.

І я тоді прокидаюсь, тисну до грудей грудочку рідної землі й шепочу:

— Дорога земле, ти дала нам силу й велич... Ти перетерла кості моїх предків на порох і вродила нас сильних і відважних. Благослови нас, Рідна Земле, відвагою, трудом і кров'ю на віки вічні амінь.

ДІЯЛОГ

Малий синок мого брата плакав за порцеляновим коником, що впав на землю і розбився.

Коли я заспокоїв його, він звів на мене добрі дитячі очі, в яких було повно сліз, і спитав:

— А чи великі люди також плачуть?

— Так, плачуть, але серцем — відказав я.

Мені було прикро, що він не зрозумів моєї відповіді.

Але це його щастя, що він не розуміє, як великі люди плачуть серцем...

Михайло Казидуб

ВОРОЖКА

В Кременчуці біля вокзалу
Під потягів гучні гудки
Стара циганка вибирала
З руки моєї мідяки.

З цигарки струшувала попіл
На землю, від дощу сиру.
І голосом, що пахнув кропом
Казала:
— Чуєш, хай я вмру,

Коли збрешу тобі, чорнявий,
Та й карти не дадуть збрехать,
Давно б ти мав і гроші й славу,
Коли б душа була глуха

До всього, що навколо бачиш,
І до похвал і до образ.
Відвертий надто ти, юначе,
Там де злукавити б гаразд

Знай: не однакові всі люди.
Між добрими погані є.
Один зідхне, другий огудить,
А третій ще, дивись, набє.

Навчись звиватися вужакою,
Неправду щиро говорить, —
Мені за це колись подякуєш
Сто літ безхмарно будеш жить.

Циганка вмовкла. Сіявсь вітер.
Вокзал гудками гомонів...
— Ворожко, а скажи мені ти,
Поправді тільки, без брехні:

Сама ти у житті щаслива,
Ти віртуозко в добрій лжі?
Мовчанка — в відповідь...
Квапливо
Сушило небо вітражі.

Що ж, залишайсь, ворожко сива,
На ось іще запалиш раз.
Бажаю днів тобі щасливих!
Піду я...
Потяг мій якраз.

„Дніпро"

Не роздивився

— У вас дуже гарна квартира!

— Чудова. Другий рік живу у ній.

— І ванна, мабуть є?

— Ванна? Оленко, у нас ванна є?

Для мисливців

Жінку, яка начепила на себе аж дві лисячі шкури, спитали.

— Для чого ви стільки лисиць повісили одразу?

— Чим більше лисиць, тим більше мисливців, — відказала та.

НА СВІЖУ МОГИЛУ

бл. п. Марці Сеніцької

В суботу, 11 листопада, 1967 р. перестало битись благородне серце великої організаційної працівниці м. Вінніпегу бл. п. Марці Сеніцької. Це великий удар як для членів Соборних організацій, так і для знайомих, приятелів, особливо це тяжкий удар для її рідні, яка сплакує смерть своєї дружини, матері та сестри.

Покійна ще на рідних землях виховувалась в дуже патріотичній родині і тому прибувши в Канаду, вона всеціло віддається організаційній праці для добра свого народу, своєї Церкви.

Прибула в Канаду на 12-му році свого життя і тут ходить в школу. Згодом, своєю здібністю, осягає диплом медсестри. На цьому пості працює в лікарні в тій частині Вінніпегу, де в більшості заселена українцями.

Як медсестра і свідома українка, вона нераз подавала нашим людям розраду й піддержку. Дуже часто подавала виклади в українських товариствах „Про потреби знання в наглих випадках", з яких скористало багато українців.

Подивляти треба було відданість пок. Марці Сеніцької для Собору Св. Покрови у Вінніпегу. Покійна довгі роки віддавала свій труд і працю для всіх товариств, які діють при Соборній громаді: очолювала і сама була довгі роки учителькою в Недільній школі; в молодечій організації СУМК при Соборі була вихователькою; довголітня голова Жіночого Тов. ім. Княгині Ольги; була членкою Братства Св. Андрея при Соборі, часто влаштовувала різні імпрези, великі доходи з яких йшли на потреби Церкви, молодіжньої організації й Рідної школи.

Дорожила покійна дітворою Рідної школи, для вдержання якої нераз відмовляла собі святочної й родинної радости й завжди, часто в морозні дні й снігові заметілі йшла колядувати на Рідну школу й на Церкву. Довгі роки співала в церковному хорі й на всяких концертах, влаштовуваних Соборними організаціями. Словом, не було такої ділянки праці при Соборі, до якої пок. Марця не приклала б свого труду чи не подала б корисної поради.

Бл. п. Марця Сеніцька, крім участі в церковних організаціях, трудилась і для загальних народніх справ: була членкою і стояла в проводі Союзу Українок Канади, брала участь в Комітеті Українок Канади, була головою Фундації

ім. Наталії Кобринської при домініяльній управі Союзу Українок Канади, членка Українського Старечого Дому, тут же, як культурно-освітня референтка, влаштовувала веселі концерти — розради та інші імпрези нашим стареньким людям. За свою всесторонню велику працю в 1965 р. була вибрана Визначною Жінкою Вінніперу.

Словом, покійна завжди і всюди уділяла свої труди там, де була потреба їх дати українській справі. Тому самозрозуміло, що Соборна громада разом з багатьма іншими громадянами Вінніпегу віддала належну останню прислугу своїй заслуженій діячці.

Молодь СУМК з своїм похиленим прапором в жалобі стояла над домовиною своєї вихователькі і вчительки, оплакувала її відхід назавжди від них.

Всечесні Владики Андрій і Борис переслали свої молитви на панахиду покійної. Настоятель Собору Всечесний отець І. Стус в своїй прощальній промові надзвичайно змістовно накреслив заслуги покійної для добра Церкви та висловив глибокий жаль по її втраті для громади.

Великі заслуги покійної оцінило й українське громадянство інших українських організацій міста Вінніпегу, які взяли численну участь як в панахиді, так і в похороні, і масово відправили на вічний спочинок так трудолюбиву й заслужену українку, яка за свого життя стільки трудилась для загального добра українців.

Нехай же її добрі діла стануть грядучим поколінням прикладом, як повинні віддавати свої труди для добра свого народу і своєї Церкви.

З великим смутком згадуємо нашу велику

Проєкти, що заслуговують на окрему увагу

Провінціяльна екзекутива Союзу Українок в Саскачевані провела у минулім 1967 році три поважних проєкти. Перший — це був успішно проведений Семинар Українських Учителів і Вихованців Рідношкілля, що відбувся в Саскатуні; другий — це вишиття чоловічих сорочок для студентів Інституту П. Могили в Саскатуні, а третій великий проєкт присвячений журналові „Промінь". Провінціяльна екзекутива провела розігравку, яка принесла чистого доходу $781.00. Є це найбільша пожертва, яку колибудь журнал одержав.

Ось що пише про цей проєкт провінціяльна екзекутива в Саскачевані в листі до редакції:

„Провінціяльна екзекутива Союзу Українок на Саскачеван взяла собі за проєкт на рік 1967 допомогти фінансово нашому журналові „Промінь". За старанням референтки проєкт закінчено розігравкою 2-го грудня, 1967 р. в кат. залі в Саскатуні. Розігравка (ковдра) гарної ручної роботи, яку подарувала О. Гавриш (референтка журнала). Щасливий білет виграшу припав пані П. Турецькій в Саскатуні.

Щоб провести успішно цей проєкт, пров. екзекутива звернулась була з проханням до всіх відділів у Саскачевані, щоб взяли участь в цім підприємстві та розпродали доручені їм білети. Майже всі відділи віднеслись позитивно до цього, розуміючи вагу своєї преси. За їх співпрацю і моральну та фінансову піддержку у цім ділі пров. екзекутива на Саскачеван висловлює членкам по відділах щире спасибі.

На цім місці подаємо список відділів, які причинились до успішного завершення нашого проєкту в користь журнала „Промінь", а саме:

Саскатун, відділ ім. О. Кобилянської ..	$308.00
Саскатун, Інститут П. Могили	38.00
Йорктон, відділ ім. О. Пчілки	46.50
Ватсон, відділ ім. Л. Українки	21.00
Вимер, відділ ім. О. Басарабової	9.00
Вадіна, відділ ім. Л. Українки	23.00
Ріджайна, відділ ім. Доньки України ..	10.00
Норт Бетелфорд, відділ ім. Л. Українки	35.00
Глеслин, відділ ім. О. Басарабової	25.00
Витков, відділ ім. О. Кобилянської	10.00
Гефорд, відділ ім. О. Басарабової	25.00
Бюкенан, відділ ім. Л. Українки	25.00
Нипавин, відділ ім. О. Басарабової....	9.50
Ейлшем, відділ ім. О. Пчілки	12.00
Кадворт, відділ ім. Княгині Ольги	21.00
Вакав, відділ ім. О. Басарабової	25.00
Канора, відділ ім. М. Маркович	20.50
Винярд, відділ ім. Доньки України	8.50
Бруксбі, відділ ім. Княгині Ольги	19.50
Принц Альберт, відділ ім. Княгині Ольги	20.00
Фовм Лейк, відділ ім. Л. Українки	12.00
Кемсак, відділ ім. Софії Русової	30.00
Айтуна, відділ ім. Княгині Ольги	25.00
Єлов Крік, відділ ім. Л. Українки	16.00
Мічам, відділ ім. О. Кобилянської	17.50
Стирджис, відділ ім. Л. Українки	15.00
Донвил, відділ ім. О. Кобилянської ..	5.00
Разом	$832.00

Розхід за друк білетів і пересилка $51.00

Передаємо всей чистий прихід на „Промінь" залученням переказу в сумі $781.00.

За ПРОВ. ЕКЗЕКУТИВУ на САСКАЧЕВАН:

С. Стратійчук, уст. голова

О. Гавриш, реф. журнала

Світлина членок уступившої провінціяльної екзекутиви Союзу Українок на Саскачеван, за якої старанням проведено по відділах у провінції працю для журнала. Перший ряд зліва направо: **добр. Л. Удод** — кор. секр., **М. Мадюк** — освіт. референтка, **С. Стратійчук** — голова, **К. Панграс** — касирка, **М. Пернаровська** — рек. секр. Другий ряд: **Е. Табашнюк** — окр. представниця, **пані Клапоущак** — член контр. комісії, **М. Киба** — І-ша заст. голови, **О. Гавриш** — референтка журнала „Промінь", **Д. Баєр** — 2-га заст. голови, **Н. Куса** — відпоручниця до СУМК. Бракує на знимці референтки мистецтва пані **А. Скоробогач** і двох членок контрольної комісії — Г. Максимюк і пані Петрик.

невіджалувану втрату, що залишила болючу прогалину не тільки в її родині, а й в наших організаціях і в Соборній громаді. Її смерть — незагоєна для нас рана.

Згадуючи і вшановуючи її пам'ять, з глибоким жалем схиляємо наші голови над її могилою.

Шануючи її світлу пам'ять, нехай ці скромні слова освітять їй дорогу в далеку незнану путь.

За Жіноче Т-во, відділ Кн. Ольги,
при Соборі Св. Покрови
Г. М.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Анатоль Франс

МАРІЙКА

Буває, що малі дівчатка хочуть зривати квіти в огороді й зорі, що світять на небі. Зірки годі зірвати. З цього для дівчаток наука, що не завсіди можливе все, чого забажається. Марійка прийшла до парку. Натрапила на грядочку гортензій. Побачила, що квіти гортензій гарні і постановила зірвати собі одну квіточку. То було дуже тяжко. Тягнула квітку обома рученятами, перехилилася назад і навіть трохи присіла. Вкінці било почало ломитися. Тепер задоволена й горда з свого вчинку. Одначе нянька бачила збитки. Гнівається, біжить, хапає Марійку за руку і веде її за кару — що правда не до арешту, але під великий каштан. Там садовить її в тіни японської парасолі.

Марійка — счудована, заскочена — сидить і думає. З квіткою в руці, під парасолею, що червоніється кругом неї, вона більше подобає на якусь небувалу фігурку, як на дівчинку.

Нянька хоче її настрашити й каже:

— Марійко, не вільно брати цієї квітки до усточок! Коли б ти мене не послухала і хотіла покоштувати квітку, песик Брисько з'їсть тобі ушка.

Сказала і відійшла.

Мала виновниця сидить неповорушно під чудовим бальдахином, розглядається, бачить небо й землю. Велике небо, велика земля і можуть хвилиночку зайняти навіть маленьку дівчинку. Одначе найбільше займає Марійку квітка гортензії.

Думає собі: „Цвіт, якже ж то мусить чудово пахнути!" І підносить до носика цю гарну кулю рожевої краски. Пробує нюхати. Та нічого не чує. Ще не вміє, біднятко, вдихати запаху. Ще недавно дмухала на рожі, замість нюхати їх. Але не треба сміятися з неї. Годі всього відразу навчитися. А зрештою, коли б навіть Марійка мала такий ніжний нюх, як її ненечка, то також нічого не вчула б. Цвіт гортензії не має запаху. І тому, хоч гарний, скоро знудиться. Марійка думає:

— Чи часом цей цвіт не з цукру? Отвирає широко усточка й підносить до них квітку.

Нараз чує: Гоп!

То песик „Брисько" перескочив пліт, з нащуреними ухами сів перед Марійкою й глядить на неї без упину, а очі має круглі, такі живі.

СНІГ І ЗАЄЦЬ

БУРЯТСЬКА КАЗКА

Каже Сніг Зайцеві:

— Чогось мені голова заболіла.

— Мабуть, ти танеш, тим тобі й голова заболіла, — сказав Заєць. Сів на пеньок і гірко заплакав: — Шкода, шкода мені тебе, Сніженьку. Я все по Снігу бігав, круглі дірки робив. Від Лисиці, від Вовка, від Мисливця в Сніг заривався, ховався. Як я без тебе житиму? Піду до Господаря лісу, проситиму, хай він тебе, Сніженьку, збереже для мене.

Та й став Заєць плакати, Господаря лісу просити.

А сонце все високо ходить, добре припікає, Сніг тане, з гір потоками біжить.

Почув Зайця Господар лісу. Прохання його вислухав та й каже:

— З сонцем змагатись не беруся, Снігу зберегти не можу. Зате кожушок твій білий зміню на сіренький, буде тобі влітку легко ховатись між сухого листу, кущів та трави, ніхто тебе не вглядить.

Зрадів Заєць. Та з того часу щоразу й міняє зимовий кожушок на літній.

ЯЛИНКА-ВЕРХОВИНКА

Я — ялиночка-ялинка
Я — зелена верховинка.
Я у горах виростала,
Вранці сонечко стрічала,
Там, де бігають зайчата
І танцюють ведмежата.
Я росла, росла, росла,
А тепер до вас прийшла,
І принесла повні клунки
Різних гарних подарунків.
Для слухняних, для хороших
В мене є цукерок кошик,
Є і пряники медові,
Є і яблука чудові.
Хто у школі гарно вчився,
Хто із друзями не бився —
Ось для кого є гостинці
На ялинці-верховинці.

Юрій Гойда

ПОДВІЙНИЙ ЮВІЛЕЙ

Смокі Лейк, Алберта.

В неділю, 19 листопада 1967 р. парафіяни Смокі Лейку влаштували подвійний ювілей о. прот. і добр. Туржанським, з нагоди 25-ліття їх супружого життя та 25-ліття пастирського служення отця-пароха.

Простора церква у Смокі Лейку почала заповнюватися вірними, які прибули з ближчих і дальших околиць. В годині 6-тій вечором, Високопреподобні отці Місійного округа, з прот. А. Хом'яком, відслужили урочистий Молебень, під час якого, Всеч. о. Іван Куліш, теплими словами привітав ювілятів.

Друга частина свята почалось вечерою, яку приготовило жіноче товариство. На стіні позаду головного стла виднів напис: „25-літній Ювілей Отця і Добродійки", а на гарно прибраному столі пишався гарний торт та традиційні українські калачі. За головним столом засіли ювілята, біля добр. пані Надія Лукша як дружка, а біля отця прот. Хом'як, як дружба, він був і господарем прийняття.

Після вечері відбулась програма якою вміло проводив Всеч. о. прот. Хом'як. На програмі промовляли: Всеч. прот. С. Греділь від Місійного округа, від молодшого СУМКу виголосила деклямацію „Нашій Вчительці", учениця Клавдія Палилик, яка від себе і сестрички, вручила добродійці дарунок. Від старшого СУМКу, вітала панна Л. Стрембіцка, яка сердечно подякувала отцеві й добр. за велику й цінну працю, яку вони вкладають для місцевого СУМКу. Дальше слідувало привітання голови жіночого товариства, пані Р. Стрембіцкої, яка теплими словами привітала ювілятів, та особливо підкреслила великий вкад праці пані добродійки для жіночого товариства, працю в школах, як також і за цінні поради, які вони завжди отримують. Від сестрицтва св. Анни вітала голова пані Предій. Від парафії (округа) Смокі Лейку, промовляв голова парафіяльного комітету „пан Олекса Матвійчук, який підкреслив великий вклад праці отця й добродійки Туржанських для наших громад. Від Смоклейської громади і від всіх присутніх вітав голова громади пан Григорій Головайчук, який між іншим сказав: „ми щасливі, що маємо в себе наших, всіма шанованих, ювілятів, які все життя присвятили на службу Богові й свому народові". Гарно вітав ювілятів, довголітній дяк громади пан Павло Мороз.

Прот. Ю. і добр. З. Туржанські

Всеч. о. П. Зюбрицький, привітав від Місійного округа Вегревил, та від своєї родини. Від едмонтонської Місійної округи, вітав прот. Мих. Юрківський, як також зложив побажання від своєї родини. Зворушливим було привітання від дітей ювілятів, сина Адрія, який подякував за турботи та гарне виховання. прот. і добр. виховали гарно своїх двох дітей, доньку Ірину, яка замужна за інженером Глеком, та сина Андрія, який закінчує дванадцяту клясу. Діти гарно володіють українською мовою, та шанують все своє рідне.

Всеч. о. Хом'як прочитав листи привітів, та телеграми, які наспіли на руки Ювілейного комітету: сердечне привітання Блажен. Митроп. Іларіона, Високопр. Архиеп. Андрея, від Преосв. Єп. Бориса, Голови Президії Консисторії прот. Ф. Керніцького, та багато інших, як від родини та колишніх парафіян та друзів.

Всеч. о. господар коротенько перейшов життєвий шлях ювілятів, теплими словами вітав о. Юрія та добр. Він підкреслив важливу ролю священика, та його працю як у церкві, так і поза церквою. Цю працю гідно провадить о. Юрій, а вірним його помічником є добродійка. Скільки за останніх майже 20 років в Канаді, достойні ювілята вклали праці в розвій наших громад, а найбільше посвятились вихованню української молоді.

На кінці промовляли о. Юрій і добр. Туржанські, які сердечно дякували за влаштування ювілею, своїм дітям, та ювілейному комітетові, паням: Марії Паламарик, Розалії Стрембіцькій, Марії Антонюк, Марії Кокотайло, Марії Івасюк, та панам Григорію Головайчукові, Стефану Романчукові, Юрію Предію, Оресту Палилику, та Миколі Шлемко, жіночому товариству, Всечесним Отцям, сестрицтву, молоді, та всім учасником, за щирі слова привітів, та за численні дарунки.

Цей вечір ювілею наших отця і добродійки, залишиться нам всім в памяті, бо подібного ювілею ми ще не святкували в нашій парафії. Від жіночого товариства щераз вітаю високодостойних ювілятів, та бажаю дочекатись золотого ювілею, щоб Ви, при добрім здоров'ї, дальше працювали на розріст наших громад та у вихованні нашої молоді! На многії літа!

Матрона Лопатинська.

СВЯТО КНИЖКИ ПРИ КАТЕДРІ СВ. ВОЛОДИМИРА у Торонті

Засобами СУК відділу ім. св. Кн. Ольги відбулося 15-го жовтня 1967 р. Свято книжки.

Імпрезу відкрила голова відділу п. Таїсія Бевш. Програму переводила голова прог. ком. п. Валентина Лавринюк. Вірш „Поклін Піонерам" продеклямувала уч. 6-ої кл. української школи Наталія Краселевич. Реферат на тему книжки „Людолови" Зінаїди Тулуб, змістовно опрацювала і виголосила д-р Зоя Плітас. Місцевий хор СУМК під проводом п. Федора Лавринюка проспівав дві пісні: „Ішов козак вечерком" та „Била мене мати". Заспівували п. Надія Гаврилюк, п. Клявдія Матвіїв і п. Валентина Лавринюк. Сумківець Тарас Шиповик проспівав дві пісні під акомпаніямент панни Стефанії Олійник на піяно, „Ой кряче, кряче" та „Повій вітре на Вкраїну". Показом українських книжок займалася п. Марта Савченко. Чайне прийняття дбайливо приготували д-р Г. Янішевська, п. Катерина Гутий і д-р Зоя Плітас, розпочав його молитвою Всеч. о. митрат Д. Фотій. На імпрезі був присутний о. прот. Ю. Ференсів.

Цінним є, що наші дуцпастирі, по змозі, бувають з нами, цікавляться усіма проявами нашого організованого життя, заохочуючи нас до дальшої праці. П. Валентину Лавринюк і п. Федора Лавринюка без застережень можна включити в число тих безіменних плугаторів", які віддано працюють на користь святій нашій церкві і українського народу.

На закінчення п. Валентина Лавринюк подякувала усім виконавцям програми і усім присутнім.

С. Василів, рек. секр.

ЗВІТ ПРОВІНЦІЯЛЬНОГО З'ЇЗДУ В СХІДНІЙ КАНАДІ

В днях 7, 8 і 9-го жовтня, 1967 р. відбувся у Виндзорі в залях Української Греко-Православної Церкви Св. Володимира 29-тий провінціяльний Зїзд Союзу Українок і 30-тий зїзд Союзу Української Молоді Канади.

Окрема сесія Союзу Українок Східної Канади відбулась в суботу, 7-го жовтня в шкільній клясі в годині 3-тій по обіді. Сесію вдікрила привітальним словом голова провін. екзекутиви пані Анна Євук. Молитву перед програмою провів Всеч. о. В. Метулинський, парох місцевої громади. Вшановано пам'ять померших членок одно-хвилинною мовчанкою.

До президії зїзду увійшли: пані Леся Хорош — Ґреґорі, голова Союзу Українок Канади, пані Галя Гнатишин, доповідачка на жіночій сесії, пані Марія Іванець, доповідачка на спільній сесії, пані М. Телега, голова місцевого відділу. Секретарювали: панна Клавдія Коропецька і пані Орися Сушко. Номінаційна комісія складалась з таких осіб: пані — Г. Дубко, А. Кіт, В. Серенко, О. Смильська і І. Римар. Резолюційна комісія — пані: А. Євчук, М. Іванець і добр. М. Симчич.

По закінченні формальної частини почалась програма зїзду. Перший привіт зїздові зложила голова Союзу Українок Канади, пані Леся Хорош-Ґреґорі. У своїм привітальнім слові голова зясувала важливу ролю матері в теперішнім часі, коли нашу молодь оточують всякі небажані впливи і лише організація, в якій знаходять місце українські матері дає їй можливість покермувати належним вихованням своїх дітей. Голова зложила привіт від Центральної Управи Союзу Українок Канади та побажала успіхів у нарадах.

Від місцевого відділу ім. Лесі Українки привітала учасників зїзду і гостей-промовців, голова пані М. Телега. По цім пані А. Євчук, голова пров. екзекутиви представила головну доповідачку, пані Галю Гнатишин з Саскатуну, яка виголосила доповідь на тему „Роля і завдання жіночих організацій в сучасному".

У своїй доповіді пані Гнатишин висловила признання основоположницям нашої орґаізації в її сорокліття та за ту пророблену досі працю. Звернула особливу увагу на те, що часи міняються і ми мусимо йти з духом часу. Нам треба брати участь в загально канадійських організаціях і там себе належно репрезентувати.

По доповіді пані М. Телега зложила подяку пані Гнатишин і вручила їй на памятку дарунок від учасниць зїзду.

По цім слідували звіти уступаючої екзекутиви. Голова, пані А. Євчук зложила подяку корсп. секретарці пані Галі Слюзар, музейному комітетові, що його очолює пані Галя Вахна за їх працю у звязку з проєктом на сторіччя Канади та відділам за їх піддержку у проєкті. Далі звітували: 1-ша заступниця голови, пані Одарка Смильська і організаційна референтка пані Марія Іванець. Звіти слідуючих урядниць були надруковані і роздані учасницям зїзду: рекордової секретарки панни К. Коропецької, кореспондентської секретарки пані Г. Слюзар, касієрки панни А. Фігус, освітньої референтки панни В. Шевчук і музейного комітету пані І. Вахни. За контрольну комісію звітувала пані Е. Охітва.

По звітах урядниць екзекутиви делегатки відділів складали привіти зїздові, в яких висловлювали певні питання на біжучі потреби нашого життя. Відділи, яких представниці виступали з привітальним словом: Лесі Українки, Брентфорд — М. Іванець, Лесі Українки, Гамільтон — А Кіт, Княгині Ольги, Лондон — С. Степанюк, Лесі українки, Оттава — М. Мех, „Тризуб", Торонто — К. Коропецька, Лесі Українки, Виндзор — І. Римар, Ганни Барвінок, Монтреал — Є. Загурак, Доньки України, Монтреал — (добр.) В. Симчич, „Калина", Гамільтон — О. Сушко. Писемний привіт наспів від відділу ім. Лесі Українки з Монтреалу.

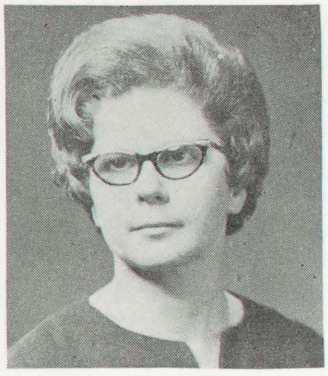

Орися Сушко — голова пров. екзекутиви Союзу Українок в Східній Канаді. Походить з родини п-ва П. Е. Степових. Колишня сумківка, де займала різні позиції в льокальних і провін. зарядах До Союзу Українок Канади вписалась 1952 року, була головою відділу 3 роки, була референткою журнала „Промінь" в провін. екзекутиві. Останніх 4 роки займала позицію кореспондентки і ділової секретарки Союзу Українок Канади, тепер заст. голови Союзу. Крім своїх українських організацій належить пані Сушко до організації Дім і Школа, є членкою директорів і секретаркою місцевого Комітету Століття, навчає в українській школі та є інструкторкою молодшого відділу СУМК.

Учасниці зїзду з великим зацікавленням заслухали звіт праці Комітету Українського Тижня на Експо '67, що його дала голова цього Комітету, пані Галина Мельник з Монтреалу. По цім пані А. Євчук забрала слово в справі надходячого Світового Конгресу Вільних Українців в Ню Йорку, в якім закликала кому лише можливо поїхати на Конгрес.

Слідував звіт номінаційної комісії, яка предложила лісту пропонованих місць в провінціяльній екзекутиві, яку зїзд прийняв без змін. До екзекутиви увійшли такі пані: Орися Сушко — голова, заступниці голови — (добр.) П. Федак, В. Сиренко, П. Кінар, рекордова секретарка — Н. Пинюк, кореспон. секретарка — Анна Грицюк, касієрка — Д. Погорецька. Референтки: Організаційна — М. Іванець, освітня — (буде покликана) молодшого СУМК — Анна Кіт, журнала „Промінь" Е. Степова. Музейний комітет: голова — І. Вахна, заст. — М. Буряник, секретарка — А. Євчук, касієрка — М. Колодій, членка — О. Смильська. Окружна представниця на Квебек — Галина Мельник. Контрольна комісія — А. Параш, Г. Липка.

Пані Євчук, уступаюча голова привітала новообрану екзекутиву і побажала найкращих успіхів у праці: Слово забрала новообрана голова, пані О. Сушко, яка подякувала за довіря, підкресливши, що східня екзекутива має дуже великі обов'язки а одним і найбільшим з них це праця з нашою молодю. **Клавдія Коропецька,** секр.

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

У СТОЛІТТЯ КАНАДИ
Відділ у Ґилберт Плейнс, Ман.

Поважне число відділів Союзу Українок Канади провели на місцях свої власні проєкти на століття Канади. Кожний відділ виконував таку працю по своїх можливостях.

Наш відділ ім. Лесі Українки в Ґилберт Плейнс улаштував спеціяльний весняний чай перед Великоднем. Великодний випродаж писанок, печива та розігравку спеціяльно вшитої членками ковдри у ручних взорах мистецького виконання.

Наше т-во започаткувало в себе весняний чай та випродаж Великодного печива щойно в 1960 році. Тоді це було щось нове для нас і ми дещо хвилювались, чи нам вдасться. Ми не зробили на тім багато доходу, але самий чай, та спосіб його переведення увійшли у нас в традицію і ми завжди з приємністю до нього готуємось. Крім випродажі печива, писанок і подання гостям горнятка чаю, ми давали на розігравку вшиту і вишиту членками ковдру. Роблення ковдри виконувалось зимою. Кожна членка брала до дому квадратик полотна, на якім вишивала вибраний взір ,опісля ці квадрати злучували до купи. Перша ковдра, яку ми виконали мала вишиту квітку-символ кожної провінції Канади, та краї облямовані взором кольорового кленового листка. Ковдра вийшла напрочуд гарна. І так шиття ковдри ми почали продовжувати кожної зими, так що на весну вона вже була готова. Спочатку ми її виставляли в склепі на вікні і продавали білети на її розігравку.

І так минулого року ми рішили зробити дуже гарну, з мистецьким декоративним орнаментом ковдру, яка нам дуже добре вдалася і присвятити її та наш час століттю Канади. І такий чай та розігравка відбулись весною перед Великоднем. Кожного року на такім чаю наші членки приготовляють для вистави святочний Великодний стіл, удекорований пасками, писанками, квітами та столовим прибором. Через кілька років убором Великодного стола на виставу опікувалась пані Н. Мішук. Останніх два роки декорування Великодного стола виконувала молода наша членка, пані Савеля Бучій. Вона відома тут і на дооколичні місцевості як талановита писанчарка. Через останніх два фестивалі в Давфині вона мала виставку та демонструвала писання писанок на фестивалі. Друга молода пані, яка дуже гарно вишиває це пані А. Гнатюк. Тому наш відділ міг взяти участь у двох фестивалях у Давфині. Пані Гнатюк подарувала кілька своїх вишивок для виставок на фестиваль. А ми чуємось горді, що маємо молодих і таких здібних членок у нашім відділі. Наш весняний чай минулої весни, присвячений сторіччю Канади, відбувся дуже успішно завдяки взірцевій кооперації наших членок та жертвенної їх праці.

Н. Міщук.

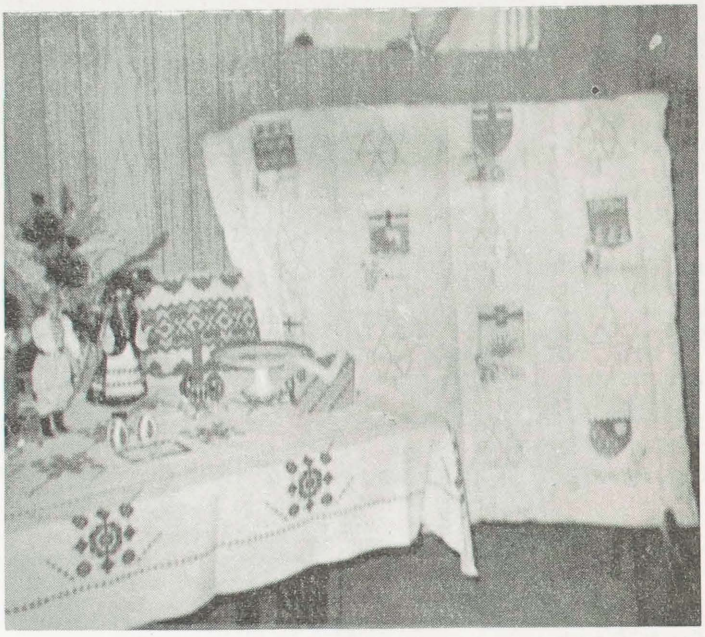

Світилна ковдри (зправа на стіні) у виконанні членок в Ґилберт Плейнс. Зліва стіл з виставою.

В ПОШАНУ НАШИМ ГОСТЯМ
Монтреал

Каже наша народня пословиця, що гість в дім — Бог в дім. Багатими були українці в Монтреалі на гостей в минулім році, особливо тоді, коли почали приїжджати відвідувачі на світову виставу.

Гостили в нашім домі видатні громадяни — п-во Юліян і Савеля Стечишини з Саскатуну, їх син Анатолій, архітект з Америки, доня Зеня, учителька з Торонта , п-во С. Пуляки і п-во П. Михайлишини з Форт Вілліяму. Було це 22 липня. Саме в той час припадали роковини подружжя п-ва Стечишинів і з тої нагоди ми разом з фортвілліямцями улаштували для п-ва Стечишинів несподівану гостину - прийняття.

П-во Стечишини заслужені і широко відомі громадяни як в Канаді, то так поза нею. Пані Савеля Стечишин одна з ініціяторок Союзу Українок Канади, довголітня провідниця жіноцтва, журналістка та має кілька опублікованих праць. Пан Юліян Стечишин, адвокат по професії, має кілька виданих праць, як „Ювілейна книга Інституту Петра Могили в Саскатуні", „Юкреініен Ґраммар" якою найбільш послуговуються студенти в університетах у вивчанні української мови, а тепер працює над „Історією Українців Канади", довголітній ректор Інституту Петра Могили, а також довголітній голова Союзу Українців Самостійників. Другий син п-ва Стечишинів, д-р Мирон Стечишин живе в Едмонтоні.

З нагоди цієї гостини-несподіванки в пошану нашим дорогим гостям в роковини їх подружжя $15.00 призначено на пресовий фонд журнала „Промінь".

Олександра Фотій.

МОЛОДШІ ВІДДІЛИ СУМК
Саскатун, Саск.

Молодші відділи СУМК існують під опікою відділів Союзу Українок Канади. Цю працю доручила нам центральна Управа Союзу, щоб організувати дітей у молодших роках — від 12—16 років. Тут вони під дбайливим доглядом і проводом призвичаюються до організаційного життя.

Молодші відділи СУМК, так само як і старші, вписуються до Ґенеральної Управи СУМК, щоб вони знали, що належать до своєї української молодечої організації, яка має за собою багато років громадської праці. Головним нашим завданням з молодшими сумківцями є плекати любов і пошану до всього нам рідного, до української мови, культури, до нашої Української Православної Церкви.

Сумківська праця по відділах починається в м. вересні, з початком шкільного року. На місячних зборах відділу Союзу Українок вибираємо інструкторку, або референтку молодшого СУМК--у. Референтка добирає собі комітет і пляную працю на цілий рік.

Молодший СУМК в Саскатуні вже при активній діяльності. Праця серед молоді почалась у вересні м. р. і ми відбули вже річні збори та вибрали заряд. Наш відділ начислює 40 членів в роках від 11 до 16 років життя. Збори відбуваються раз у місяць. Члени СУМК-у переводять збори за порадою інструкторки. Сходини сумківців відбуваються щотижня, мають маленьку програму і перекуску, яку приготовляють все дві мамі.

Наш відділ СУМК прослухав виклади про історію Української Православної Церкви в Канаді, сумківці брали участь в драматичних виставах, виконували ручні роботи — вишивали, писали писанки, виробляли речі з міді, улаштували забаву з танцями та одну прогульку. Одна з наших сумківок була контестанткою на королеву в користь оселі „Зелений Гай" у Вакав. Мали 5 разів випродажів печива. Три членки молодшого СУМК-у навчають у недільній школі і в садочку. Сумківці брали участь у всіх святочних імпрезах, брали участь у фестивалі з нагоди 100-річчя Канади, який відбувся в Саскатуні 11-го червня 1967 р.

Наш відділ СУМК брав участь у Всеканадійськім з'їзді СУС у Торонті минулого літа та у провінціяльнім зїзді в Саскатуні восени. Сумківці

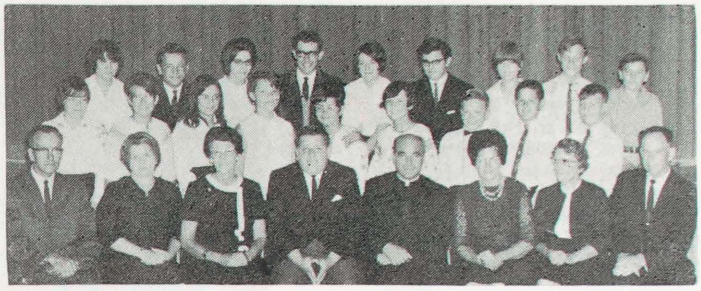

Світлина молодшого відділу СУМК в Саскатуні. Перший ряд зліва направо сидять члени Надзірної Ради: **п. І. Луцюк, пані М. Дорош, пані Д. Баер, п. Денис Пігач** — голова СУМК. **Всеч. о. Гр. Удод** — капелян, **пані А. Папіш** — голова Надз. Ради, **пані Н. Диптух, п. Н. Дорош** — інструктор драми. Другий ряд зліва направо: **Соня Диптух, Василина Бальон, Донна Костик, Марія Чиж, Дарія Грабова, Соня Чуганюк, Богдан Боднарчук, Ігор Папіш, Тарас Багрий.** Третій ряд: **Оделька Костик, Богдан Луцюк, Етоль Новосельська, Лері Клапсущак, Фіялка Диптух, Ярослав Бартко, Орися Багрий, Микола Тимчатин, Рон Новасельський.** На знимці до повного складу відділу бракує 5 дівчат і 8 хлопців.

причинились до осіннього базару громади. На закінчення 1967 року сумківці відограли сценку „Різдвяна ніч" на св. Миколая.

Так закінчився рік діяльности Молодшого СУМК-у у Саскатуні, а в новім році плянуємо знов активну працю та корисну програму для наших молодших сумківців і сумківок.

Анна Папіш, рефер. СУМК.

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ ІМ. Л. УКРАЇНКИ
Брентфорд, Онт.

Громадська праця в нашім жіночім т-ві, хоч і не великім числі членом, але досить активна. Збори, ріжні імпрези — ширшого і льокального характеру в нас на порядку деннім. Особливо в минулім 1967 році, в році століття Канади, наше товариство виконувало ріжнородну працю.

І так 30-го червня 1967 р. членки відділу і приятелі пані Марії Іванець улаштували їй несподіванку гостину з нагоди дня її уродин. Прийняття відбулось в садочку біля гарного дому п-ва Іванець. А що погода того дня була дуже гарна то для гостей в саді відбулась і вечеря, і побажання та вручення дарунку іменинниці. З тої нагоди пані Іванець зложила на прес. фонд журнала „Промінь" 5.00 дол., з гостини 1.00 дол., разом $6.00. З тої нагоди пані Марія Іванець складає подяку всім своїм гостям за приємний вечір і дарунок.

—х—

У м. вересні членки т-ва відвідали заслужену почесну членку і довголітню сестрицю нашої церкви, пані Марію Сесмиструк, вшановуючи її працю як у відділі то так і в церковній громаді. Пані Сесмиструк заслуговує на пошану за свою віддану працю та жертвенність на ріжні громадські і народні потреби.

На 22 жовтня членки відділу спільно з членами православної громади улаштували прощальний вечір для членів нашої громади — п-ва Анелі і Петра Неміровських. Програма гостини почалась вечерою, на якій господарем був п. П. Савіцький, голова громади. Крім членів громади, на цім прийнятті були гостями родина п-ва Неміровських — діти, брати п. Неміровського, замужня сестра, п. Василь Самець з дружиною Розалією з Гамілтону та приятелі.

Після смачної вечері були промови від представників місцевих організацій, які говорили про заслуги і жертвенність, як членів церкви та свідомих ідейних громадян, що положили свою працю на добро і громадський розвій. Пані Неміровська як активна і жертвенна членка відділу ім. Лесі Українки. Багато разів вона улаштовувала вечірки у своїм домі і прихід з них передавала на народні потреби. Пані Іванець, прощаючи пані Неміровську від жіночого т-ва, вручила їй на памятку вазу та гарний український малюнок.

Після закінчення програми і вечері гості мали нагоду побачити висвітлені діяпозитиви зі свята 75-ліття пароха Всеч. о. Тріски і подорожі по західній Канаді, а в Америці по Каліфорнії й Дизней Ленд.

З нагоди того прийняття пані Ане-

ля Неміровська зложила на пресовий фонд журнала „Промінь" $15.00.

—х—

В листопаді на 19-го в день св. Михаїла припадає храмове свято нашої громади. Відбулась урочиста Служба Божа, спільний обід, що його приготовили членки жіночого товариства. Того дня відбулось також свято День Українського Студента, на якім жін. т-во відзначило малим дарунком Богдана Осьмака. Дарунок з відповідним словом вручила голова т-ва. Пан Осьмак закінчив учительський семінар і учительську посаду одержав у Оквил, Онт. біля Торонта. Пан Богдан взірцевий молодий і щирий українець. Від дитинства він зростав при церкві й організації, належав до СУМК-у, був кілька років його провідником та занимав інші позиції в заряді. Хоч він лише приїжджає раз на тиждень до Брентфорду, завжди помагає в громадській праці. З нагоди 100-річчя Канади наша громада виготовила віз для паради містом і п. Богдан Осьмак та п. Толя Десяк занялись збіркою на декорацію воза і цей віз як один з десяти інших зістав відзначений за гарну декорацію.

Марія Іванець.

ДЕЩО З ДІЯЛЬНОСТИ Відділу ім. О. Кобилянської в Валлей-Норт Суррей, Б. К.

Наш відділ позначився в ювілейнім році з нагоди сторіччя Канади, як на церковно, громадській так і народній ділянці, особлившою працею. Поза своєю домашньою і громадською працею, членкині брали участь у відміченні визначніших подій, що відбувалися в цім ювілейнім році, а саме: в імпозантному святкуванні з нагоди 100-річчя Канади в м. Ванкувері на 1-го липня і поробили всі можливі заходи, щоб і з молодими сумківцями долучитися до многих громад між етнічними групами. Ця згуртованість робилася з рамени місцевого відділу КУК.

На запрошення місцевого комітету з Норт Суррей, членкині брали участь в церковнім хорі, який мав концертовий виступ в ювілейнім святі, під проводом пані А. Залубняк у „Кресент Біч Ошен Парк", біля Вайт Рок. В цім концерті брала участь і українська молодь СУМК, рідна і недільна школа, та танцювальний ансамбль „Зірка" під мистецким керівництвом панни Петрусі Гузик.

Наш відділ спромігся вислати делегатку на Всеканадійський загальний З'їзд СУС до Торонта, який відбувся 12—16 липня, 1967 р. Делегаткою була пані Марія Антонішко. Крім того деякі членкині беруть живу і діяльну участь в сходинах провінційної екзекутиви на Бр. Колумбію. На чайнім прийнятті, що його влаштовано заходом пров. екзекутиви, в Народнім Домі у Ванкувері, з нагоди сторіччя Канади, добр. Параскевія Блажук виголосила змістовну доповідь про українців-піонерів, та їх основну ролю на провідних позиціях в канадському житті і в збереженні своєрідної культури. Добр. Блажук ще минулого року на провінц. з'їзді у Ванкувері була обрана освітньою референткою.

Світлина заряду молодшого і старшого відділу СУМК ім. Леоніда Білецького, ч. 227, Валлей — Норт Суррей, Б. К. Перший ряд: **Славко Бабюк, Роман Бабюк, о. П. Блажук** — капелян, **Роман Сташин, Петро Боснар.** Другий ряд: **Ігор Залубняк, Оленка Антонішка, Ліда Яблонська, Маруся Блажук, Надія Сташин і Олександер Антонішко.**

Одна з членкинь відділу є референткою молодшого відділу СУМК, пані А. Залубняк, яка невтомно працює на громадсько-церковній ниві.

З приходом осені відділ започаткував плян освітньої праці, членкині старанно піклуються недільною школою і СУМК-ом. В місяці жовтні, заходом жін. товариства відсвятковано Свято Книжки, на яке були запрошені пані: О. Клюкевич — голова пров. екзекутиви і пані Козловська — референтка журнала „Промінь", обидві з Ванкуверу. Святочну програму приготовив наш о. парох, який у вступнім слові до приявних пояснив про ціль і значення Свята Книжки. Головну доповідь про значіння друкованої літератури виголосив п. К. Боярчук та дав короткий звіт з парафіяльної бібліотеки, який сам є бібліотекарем та вручив деяким пильним читачам книжкові нагороди, а при цім заохочував більше читати українське друковане слово. Про враження і великий успіх Всеканадійського загального З'їзду СУС в Торонті ґрунтовно поділилися з приявними пані О. Клюкевич. Пані Козловська, як референтка журнала „Промінь" закликала членкинь до поширення журнала. Вона висловилась, що кожний український дім повинен мати цей дорогоцінний журнал та кожна українська мати повинна читати його і переказувати своїм дітям. Пані Марія Антонішка, як одна з делегаток відділу також поділилася своїми думками і враженнями із з'їзду. Вона головно заявила, що молодь СУМК була добре зорганізована на цім з'їзді, особливо своїми виступами в концерті. Вкінці програми Давид Крулицький і О. Антонішко відіграли сольо на акордіоні.

Осінний базар улаштувала церковна громада, і членкині причинилися працею до успіху, а головно в кухарстві та продажі печива та інших ділянках базару. Членкині заопікувалися корсажами для принцес, які були кандидатками на королеву і занялися відповідними розігравками та нагородами.

Королевою базару вийшла паночка Розалія Паскар. За найбільшу скількість проданих квитків. Принцесами лишилися панночки: Соня Кравчук перша принцеса, а Оля Грицюк друга. Всі три панночки належать до відділу СУМК в Валлей. Акт коронації королеви виконала бувша королева панна Славка Залубняк, а корсаж і дарунки королеві і принцесам вручила пані Анна Бабюк — голова відділу.

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

Заходом громади і відділу було влаштовано Листопадове Свято в неділю 12-го листопада, 1967 року. Після Сл. Божої о. Парох відслужив панахиду за полеглих воїнів. Свято відзначено добірною програмою з виступами церковного хору під ди-

Світлина з управи і членкинь жіночого товариства ім. Ольги Кобилянської у Валлей — Норт Суррей, Б. К. Перший ряд: **Анна Залубняк** — диригентка цер. хору, **Марія Антонішко, Одарка Боярчук, добр. Параскевія Блажук, о. П. Блажук, Анна Бабюк** — голова, **Василина Бонар, Марія Сташин.** Другий ряд: **Ема Василович, Василина Лисак, Варвара Воронюк, Марія Фарус, Петруся Коновальчук і Ліда Яблонська.**

ригуванням пані А. Залубняк і з участю місцевої молоді СУМК, рідної й недільної школи. В цім Святі взяли участь також бувші вояки української армії. Вступне слово був виголосив впов. п. М. Заяць — голова КУК з Ванкуверу, а програму концертову розпочату „О, Канадо". Після чого хор проспівав три народні пісні, декляматорами були учні рідної школи: Петрусь Блажук, Наталя Грицюк, гор Залубняк і Марта Грицюк. Хор молоді під керівництвом о. П. Блажука відспівав кілька патріотиних пісень, а інструментальне сольо відограли: Оленка Антонішка, Давид Крулицький і Петрусь Блажук. Доповідь виголосив впов. п. Григорій Турко, один з учасників визвольних змагань. Кінцеве слово сказав впов. п. полк. Т. Грінченко. Він же в програмі закликав віддати одно-хвилинною мовчанкою пошану і честь поляглим за волу України. Листопадове Свято закінчилося відспіванням національних гимнів.

ТРАДИЦІЙНЕ ПУЩЕННЯ

Жіноче т-во разом з членами громади відзначили традиційне пущення, на яке зійшлося велике число людей. Святочну програму відкрила, королева нашого відділу СУМК панна Розалія Паскар, Всеч. о. П. Блажука провів молитву. Після того відбулася гостинна вечеря, яку приготовили членки т-ва. Була це весела вечірка, де члени і прихильники нашої громади та інші приявні гості мали певне вдоволення у великому згуртованні.

о. П. Блажук.

ЮВІЛЕЙ — 60-ЛІТТЯ ГРОМАДИ
Донвел, Саск.

В день Преображення на 19 серпня 1967 р. відбувся в нас 60-літній ювілей громади та храм Української Греко - Православної Церкви у Донвел (коло Склярука).

В годині 9-тій рано почалась відправа в церкві — служило два священики, Всеч. о. С. Столярчук з Кемсаку і Прот. В. Бойчук з Йорктону. По відправі був обхід процесії довкола церкви й освячення води. В цім торжестві взяло участь около 500 вірних.

В церковній залі відбувся храмовий обід, що його приготовило жіноче т-во. По обіді відбулась програма вшанування піонерів основоположників. Доповіді виголосили: Всеч. о. В. Бойчук, Всеч. о. С. Столярчук, п. С. В. Горчинський з Канори. З жінок гостей промовляла добр. Бойчук, привіт зложила пані Шосталь з Кемсаку, були й інші привіти, подяки від місцевих і подальших громад. Відбулось також кілька концертових хорових точок під проводом пані Марусі Склярук.

Відтак о. Настоятель нашої громади вручував грамоти заслуженим піонерам оснувателям „Грамоти Блаж. Митр. Іларіона". Ці грамоти одержали члени заряду: Д. Романюк, голова, Ів. Гишка — секр., члени Комітету: Іван Денисек, А. Процишин, Ґ. Склярук, (внук бл. п. Василя Склярука, який 60 років тому подарував землю на площу під церкву і цвинтар), та віком найстаршого члена Данила Розновського. З приводу цього ювілею жіноче т-во, сестрицтво купило на памятку кивот до церкви, що був посвячений під час Богослуження.

Ця громада уважається одною з найстарших у Саскачевані. Вона зорганізувалась 1903 року, а будову церкви почато 1904 р. По відродженні рідної УГПЦеркви в Канаді наша громада стала в її ряди. Першим головою громади був Мих. Ґабора, секретарем Константин Склярук. Кілька років тому наша громада побудувала й гарно викінчила церковну залю.

Наша громада і жіноче т-во, хоч і не велике числом працюють разом, розбудовують те, що наші батьки започаткували. Заряд нашого теперішнього жіночого т-ва такий: Маруся Склярук — голова, Ліна Денисек, заступниця, Олена Гишка — секретарка. Ганна Романюк — касієрка.

Маруся Склярук.

ПЕРЕДРІЗДВЯНА ЧЛЕНСЬКА ГОСТИНА
Гамільтон, Онт.

Вже від кількох років членкині відділу ім. Лесі Українки в Гамільтоні улаштовують перед Різдвом членську гостину в користь журнала „Промінь". І така гостина відбулась у нас в цьогорічнім сезоні на 18 грудня 1967 р. в залі церкви св. Володимира. Ціллю такої гостини є приєднувати членок до відділу та придбати дещо фондів для журнала „Промінь".

Нашу залю на цю імпрезу ми гарно прибрали, столи застелили білими обрусами, а на однім були розложені подарунки. Кожна членка подбала про дарунок в обміну з іншою. Другий стіл був дуже гарно удекорований квітами і свічками.

Під проводом нашої доброї господині пані Марії Баран, членки у веселім настрої помагали у підготовці до вечері. Членок при вході до залі вітала новообрана голова т-ва пані Марія Пилипюк, а опісля запросивши всіх за стіл представила новий заряд т-ва на 1968 рік. Всеч. о. Прот. В. Федак провів молитву перед вечерою. Вечеря проходила в дуже гарнім товариськім настрої серед жартів і співу колядок.

Програмою вечора керувала голова т-ва пані Марія Пилипюк. Привітальне слово до членок виголосив Всеч. о. В. Федак, зясувавши вкоротці про значення організації в житті одиниці і народу. Приналежність до такої організації як Союз Українок Канади це привілей для кожної свідомої Українки.

Другим з ряду промовцем була пані Анна Токарик, уступивша голова Союзу Українок Канади. Шановна доповідачка пояснила значення такої спільної членської імпрези, піднесла значення і вартість нашого журнала „Промінь", закликаючи поширювати журнал між українським жіноцтвом,

приєднувати нових передплатниць та старатись читати журнал, який містить багато цікавого до читання, а закінчуючи своє слово, заохочувала членок до дальшої активної праці в товаристві.

По промові відбулась обміна дарунків. Пані Г. Довбета вручила окремий дарунок уступившій голові пані М. Кінар, а вона подякувала їм за співпрацю. Пані М. Грицьків вручила святочний подарунок від членок теперішній голові пані Марії Пилипюк.

Присутні членки зложили того вечора $25.00 на прес. фонд журнала „Промінь".

Марія Пелепяк.

З ДІЯЛЬНОСТИ ВІДДІЛУ ІМ. Л. УКРАЇНКИ, ВІННІПЕҐ

З початком м. вересня почався осінній сезон діяльности відділу Союзу Українок при Катедральній громаді Пресв. Тройці. Після вакаційної перерви різні комітети при товаристві оживили свою працю. Поважну діяльність в програмі жіночого т-ва виконував освітній Комітет, що його очолювала добр. Галя Слюзар.

—x—

Звіти з головного З'їзду СУС: В середу, 20 вересня в залі Катедри, делегати й учасники Всеканадійського З'їзду Союзу Українців Самостійників, який відбувся в Торонті в м. липні 1967 р. звітували про перебіг З'їзду та переказували свої враження з нього. Від Союзу Українок звітували пані: Катерина Крипякевич, голова відділу, Марія Юрків, Марія Симчич, добр. Марія Керніцька, Теодора Гаврисишин, голова провін. екзекутиви. Від ТУС пп. Іван Юрків і Василь Сарчук, від СУМК — п. Данило Довбуш. Після звітів були питання, завваги та дискусії. Програма вечора закінчилась чаєм, що його подали членки жін. товариства.

—x—

У звязку з Світовим Конгресом Вільних Українців: 26 жовтня 1967 р. заходами складових організацій СУС відбувся в залі Катедри спеціяльний вечір присвячений надходячому СКВУ в Ню Йорку. На програмі вечора була інформативна доповідь екзекутивного директора КУК, д-ра С. Я. Кальби, в якім він подав головніші цілі Конгресу, його завдання і наші зобовязання супроти нього.

По відбутім Конгресі (11—19 листопада 1967 р.) відбувся другий вечір в залі Катедри 29-го листопада, де учасники Конгресу поділились з присутніми своїми спостереженнями і враженнями. Звітували: Голова пров. екзекутиви Союзу Українок на Манітобу — панна Теодора Гаврисишин, голова Президії Консисторії УГПЦеркви в Канаді Всеч. прот. Ф. Керніцький, редактор Українського Голосу п. Іван Сирник, п. Василь Сарчук і п. Андрій Павлик. В загальному учасники Конгресу насвітлювали його позитивно, як одну з найважливіших подій в житті української спільноти у вільному світі. Поважне число присутніх на вечорі з великим зацікавленням прослухали звітування та коментарі доповідачів.

—x—

Свято Книжки відбулось 29-го жовтня короткою але цікавою програмою. Головною точкою в програмі була доповідь д-ра Іріяди Тарновецької. Доповідачка говорила про старинні словянські стародруки та рукописи в Канаді, які зберіглися завезені сюди з України. Рукописні книги церковні, такі, як Євангелії, Мінеї, Апостоли, Требники, Тріодь. Цвітня і Тріодь Пісня, Ірмологій та інше. Перше місце між ними займає Острозька Біблія з 1581 р. — дві з них находяться в Канаді, а одна в Америці. В цілях цієї наукової праці пані Тарнавецька минулого літа їздила по бібліотеках в Канаді і Америці, вишукуючи ці унікальні стародруки, над якими веде досліди для своєї наукової праці. По доповіді відбулось кілька концертових точок. Малий Богдан Романик віддеклямував „Сповідь читача, а п. Степан Сенайко майстерно виконав на фортепіяні кілька народніх мельодій. Відбулась виставка книжок, між ними найновіші видання — белетристика і наукові праці.

—x—

Провінціяльний з'їзд СУС в Манітобі відбувся під час з'їзду Колегії Св. Андрея у Вінніпегу в днях 10—12 листопада 1967 р. Крім делеґаток, поважне число членок відділу брало участь в сесіях з'їзду. Зогляду на те, що з'їзд почався 11-го листопада, то організатори включили в програму врочисте вшанування пам'яті полеглих вояків, що відбулось формою відправи в каплиці Калегії Св. Андрея.

—x—

Святочне чайне прийняття з нагоди 100-річчя Канади відбулось в неділю, 15-го жовтня в Катедральній авдиторії. Заля на цю імпрезу була урочисто удекорована. Імпрезу відкрила членка Комітету Сторіччя Канади адв., Корол. Радник Марія Вавриков. В той самий час відбулось Свято Українського Студента, на якім були присутні студенти Манітобського університету, Учительського Семинаря та Богословської Школи Колегії св. Андрея. Членки відділу Союзу Українок улаштували виставку українського ручного мистецтва — вишивані речі, кераміка й інше, яку з зацікавленням оглядали присутні гості. Конвінерками чаю були: Розалія Кондра і Євгенія Василишин.

Вшанування піонерів. Добродійний Комітет при відділі улаштував з нагоди століття Канади прийняття в честь старших членів громади. Програма почалась спільним обідом. По обіді відбулась концертова програма, в якій виступали шкільного віку діти — три хлопчики, сини п-ва О. А. Назаревичів відограли на акордіоні дві музичні п'єси, панна Зірка Анонійчук дуже гарно відспівала дві народні пісні, фортепіянове соло виконала Оксана Мулик-Луцик.

Привітальні промови піонерам виголосили: Впр. Владика Борис, Всеч. о. В. Слюзар, пані К. Крипякевич, голова жін. т-ва і п. В. Процюк — голова громади. Головну доповідь виголосила Єлисавета Білич. У своїм короткім і змістовнім слові доповідачка зложила признання українським піонерам за їх вклад у розбудову Канади, запевняючи, що молодше покоління оцінює їх заслуги і горде за своїх батьків-піонерів та буде продовжувати почату ними працю.

Програму свята завершувало слово дост. гостя, Всеч. о. д-ра С. В. Савчука. Своїм теплим словом, сповненим тим властивим йому дотепности шановний промовець торкнувся живих струн душі і серця слухачів, сповняючи обовязок вручення грамот заслуженим членам громади. Сорок грамот вручено тим членам, яким сповнилось 75 років віку. Програмою керувала голова добр. Комітету пані Анна Воробець.

Єлисавета Білич, прес. реф.

Наші передплатники це ті, що завдяки їм журнал появляється щомісяця. Не забудьте вислати Вашу передплату на час. Це заощадить нам час і лишні видатки висилати упімнення.

БЛ. П. ЄВДОКІЯ ІЛАЩУК
Лонґ Бренч, Онт.

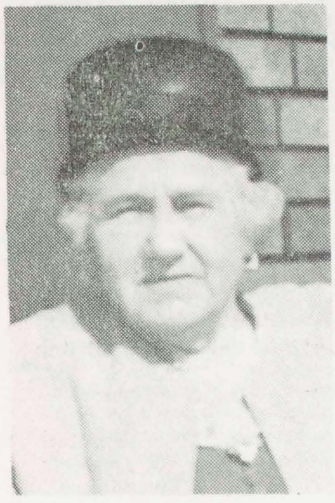

Понад двадцять сім років тому, в хаті Олександра й Євдокії Ілащуків зібралася мала горстка людей і зорганізувала Ініціятивний Комітет, завданням якого було згуртувати Українську Греко-Православну громаду в Лонґ Бренчу. Дуже часто ми згадуємо тих ідейних, відважних і завзятих піонерів, які започаткували цю церковну громаду, а глянувши кругом бачимо, що вже мало їх між нами зосталося. Виконавши свій святий обов'язок, здійснивши свої золоті мрії, один по одному відходять у вічність... Тепер їхнім слідом ідуть сотки вірних, а по шляхетність їх задуму та ревність їхньої праці свідчить величавий храм Св. Димитрія.

У неділю, першого жовтня ц. р., сумна вістка, наче скигління чайки, рознеслася по всій околиці, — покликав Бог до себе нашу піонерку й почесну членкиню Євдокію Ілащук.

Бл. п. Євдокія Ілащук народилася 13-го вересня 1894 р. в селі Топорівці на Буковині. В 1914 р. вона приїхала до Канади й незабаром вийшла заміж за Олександра Ілащука. До 1927 р. молода родина жила в Роблині, Манітоба, а відтак перенеслася до Ню Торонто, Онтаріо. У них було четверо дітей: Катерина (Дяк), Юрій, Марія (Школьна) та Анна, яка померла ще малою дитиною. У 1947 р. в наслідок трагічного випадку Євдокія втратила свого мужа. З того часу вона перенеслася до своєї дочки Марії і зятя Стефана Школьних. Помимо тяжкої хвороби хребта, яка остаточно прикувала її до ліжка, вона завжди старалася бути активною. Вся громада знала її не тільки як побожну і чесну людину, але й надзвичайно працьовиту і жертвенну членкиню. Чотири ікони, вишиті її спрацьованими руками, знаходяться на стінах нашого храму, а других дві в каплиці Колеґії Св. Андрея у Вінніпезі.

За спокій душі раби Божої Євдокії моляться її діти, молиться її брат Василь з Едмонтону, вуйко Іван з Су Ст. Марі, дві сестрі Домка і Катріна на Україні. Сумують за покійною її внуки: Володимир, Лин і Кароліна та маленькі правнуки: Кевин і Тіна-Марія.

В понеділок у погребному заведенні, при великій участі вірних о. прот. М. Боднарчук відправив Панахиду. Наступного дня тіло покійної перенесено до церкви, де вечером настоятель о. Боднарчук в асисті о. д. М. Малюжинського та з участю церковноог хору під управою п. Н. Олійника служив акафист. Св. Літургія і величавий похорон відбулися в середу рано. Коло труни стояли три священики: о. митрат П. Самець, о. прот. М. Боднарчук і о. Т Міненко. Тихо й жалібно співав церковний хор. Церква була заповнена парафіянами та гістьми.

Після похорону відбувся у церковній залі поминальний обід, господарем якого був о. д. Малюжинський. Першим до слова запрошено о. Самця, який, будучи старим приятелем родини, підкреслив лагідний характер покійної, її віддану працю на церковно - громадському полі та висловив сердечні співчуття всій родині. Слідуючим промовцем був о. Боднарчук, який зазначив, що бл. п. Євдокія, помимо тяжкого стану її здоров'я, була завжди активна в громаді й навіть тоді, коли вже не могла виходити з хати, постійно цікавилася церковним життям. Відтак коротке слово виголосив о. Міненко, бувший настоятель цієї громади, який підкреслив взірцеве християнське відношення п-ва Школьних, Стефана і Марії, до покійної, що протягом довгих років доглядали її під час тяжкої недуги. Від Громади Св. Димитрія сердечні співчуття родині висловив п. О. Уманець та описав надзвичайні заслуги нашої почесної членкині. Пані Мартинюк від місцевого відділу СУК ім. С. Русової, в якому бл. п. Євдокія була довголітньою головою, передала родині щирі співчуття.

Від родини сердечну подяку духовним отцям, хористам на чолі з диригентом п. Н. Олійником, жінкам, які приготовили цю трапезу, та всім присутнім зложив п. С. Школьний. Він також навів деякі епізоди з життя покійної та з тяжких переживань родини протягом кількох останніх років. Закінчуючи похоронний обід о. д. Малюжинський сказав, що хоч у покійної було немічне тіло, але був сильний дух, сильна воля і сильна віра. Помимо тяжких болів, які вона терпіла, у неї завжди було усміхнене обличчя, до всіх вона мала лагідне, тепле слово. Це дійсно був образ правдивої, української, релігійної матері, який викликав подив, любов і пошану. Характеризуючи бл. п. Євдокію, о. диякон закінчив уривком з вірша Лесі Українки:

„Я на гору круту, крем'яную,
Буду камінь важкий підіймать,

І несучи вагу ту страшную,
Буду пісню веселу співать".

На закінчення трапези всі присутні заспівали „Вічная пам'ять". Грошевої збірки під час похоронного обіду не було. Одначе родина покійної передала а пресовий фонд „Вісника" $15.00, а „Променя" $10.00.

Нехай канадійська земля буде їй пером, а пам'ять про неї нехай переходить із роду в рід. Милосердний Господи, осели душу її там, де всі праведники спочивають.

о. д. М.

СВЯТО КНИЖКИ
у Форт Френсес, Онт.

Відділ ім. Лесі Українки у Форт Френсес улаштував Свято Книжки, яке відбулось в церковній авдиторії в неділю 22 жовтня 1967 р. в годині 7.30 вечора.

Атракціею свята була виставка книжок. На столі, накритім вишиваним обрусом були такі книжки: „Історія України", „Кобзар" та інші. Була тут виставлена наша преса — „Український Голос", „Вісник", журнал „Промінь". Посередині стола лежала велика „Біблія" призначена на розігравку.

Вечір відкрила вступним словом голова жін. т-ва пані Марія Гощуляк, пан Андрушко говорив про україн-

ську літературу в Україні і в Канаді. Довшу доповідь виголосив Всеч. о. Овчаренко, в якій він підкреслив більшу потребу читання і преси, особливо тепер, коли телевізія в кожнім домі притягає увагу родини. Програми на телевізії не дають нічого в духовість українцеві, крім змарнованого часу. Читання преси, книжки збереже нас при українськім світі.

Кінцеве слово до учасників висловила голова т-ва пані М. Гошуляк, підкресливши головні моменти нашого свята. Відбулась розігравка „Біблії", яку виграла пані Дора Гогоша.

На закінчення програми членки подали чай і перекуску та проведено збірку на пресовий фонд журнала „Промінь", для продовження його корисної в рідній мові праці. Збірка принесла $6.00.

Марія Андрушко.

Світлина з проєкту відділу ім. Лесі Українки у Ванкувері на 100-ліття Канади. Моделювання вишиваних українського вишивкого суконок відбулось 11 червня 1967 р. Ріжні взори були дуже гарно застосовані до модерного убрання. Зліва направо моделювали пані: О. Сироїд, П. Клюкевич, М. Богдан, М. Микитин з відділу у Бирнабі, Л. Ушко з Волей, М. Вакалюк, М. Антонішка з Волей, О. Кіндрачук, К. Демйон з Бирнабі, І. Воробець, Л. Митрук і Н. Воробець.

ПРИ ПРАЦІ ДЛЯ ЖУРНАЛА

Саскатун — Провінціяльна Екзекутива Союзу Українок в Саскачевані — на пресовий фонд журнала з розігравки — до праці причинились всі відділи в Саскачевані — дар в $786.00 і $25.00 на святочне привітання.

Гефорд, Саск. — Відділ ім. О. Басарабової, реф. добр. Мельник переслала на передплати $56.00 (одна нова).

Кемсек, Саск. — Відділ ім. С. Русової, реф. М. Ковалишин переслала на передплати $28.00, на прес. фонд від відділу $25.00.

Мічам, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, реф. Р. Томащук на відновлені передплати $28.00.

Саскатун, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, голова Д. Баєр і реф. М. Дорош переслали від відділу $100 на прес. фонд, з чаю $51.90, на нев'янучі вінки покійних членок $25.00 і $15.00 на святочне привітання.

Реджайна, Саск. — Відділ ім. Доньки України, реф. М. Юзик — на передплати й прес. фонд $50.00, М. Корпан із збірки на прийнятті в честь А. Якимишин $8.00.

Монтреал, Кве. — Відділ ім. Доньки України, А. Запаринюк переслала святочних привітань на $60.00.

Форт Френсис, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, М. Андрушко переслала на прес фонд $11.00.

Вінніпег — Відділ ім. княгині Ольги, реф. С. Пелех придбала три нові передплати.

Гамільтон, Онт. — Відділ ім. Л. Українки, реф. М. Пелепяк на прес фонд $25.00

Тіодор, Саск. — Відділ ім. О. Кобилянської, секр. С. Денисик переслаал $10.00 на прес. фонд і $12.00 на поновлення передплат.

Нипавин, Саск. — А. Козунь на передплату $16.00.

Флин Флон, Ман. — Відділ ім. Доньки України, Г. Перепелюк переслала $15.00 на святочні привітання і одну нову передплату.

Фовм Лейк, Саск. — С. Гарас придбала нову передплату.

Едмонтон, Алта. — М. Панчишин одну нову передплату.

Вадіна, Саск. — о. А. Тетеренко переслав на передплати $8.00, одна нова.

Торонто, Онт. — Відділ ім. княгині Ольги, реф. А. Бойко на передплати й прес фонд $40.00.

Ванкувер, Б. К. — Відділ ім. Л. Українки, реф. Д. Мастюх на відновлені й нову передплату, прес фонд $17.00.

Форт Вілліям, Онт. — Відділ ім. О. Басарабової, кор. секр. А. Тацюн переслала $25.00 на прес фонд, жертва відділу.

Форт Френсес, Онт. — Відділ ім. Лесі Українки, секр. М. Андрушко переслала $11.00 на прес фонд.

Відділ ім. Л. Українки — Брентфорд, Онт.	$15.00
Пані П. А. Неміровська — Брентфорд, Онт.	15.00
Пані М. Іванець — Брентфорд, Онт.	6.00
Пані М. Гаврачинська — Торонто	6.00
Пані А. Питухова — Едмонтон	5.00
Пані А. Резансов — Кемсек, Саск.	5.00
Відділ ім. Доньки України — Винярд, Саск., секр. Д. Чибиряк, передплата	5.00
Добр. Анна Горгіца — Торонто	5.00
Пані Лелія Митрюк — Ванкувер	5.00
о. і добр. Туржанські — Смокі Лейк, Алта.	5.00
Пані Софія Кушнірук — Винярд, Саск.	4.00

По $2.00 — М. Дихтяр, М. Нагірна — Ніягара Фалс, Онт., Д. Чибиряк — Винярд, Саск., М. Сейко — Сарнія, Онт., Д. Василенко — Ванкувер, Л. Храпко — Іслінгтон, Онт., М. Павлюк — Саскатун, Анна Мегера — Кемсек, Саск., М. Корній — Виндзор, Онт., відділ ім. Л. Українки — Денбирі, Саск., Олена Мазуркевич — Едмонтон.

По $1.00 — П. Матвійчук — Брендон, Ман., З. Демчук — Сенді Лейк, Ман., М. Король, І. Дутчишин — Кемсек, Саск., А. Бойко, П. Вюн — Торонто, А. Стахів — Торнгил, Онт., Е. Сороко, А. Папіш — Саскатун, Е. Шкурат — Монтреал, Е. Коваль — Калґарі, Алта., Ніна Вірстюк — Едмонтон, М. Костів — Ґримзбі, Онт., А. Міщук — Ґилберт Плейнс, Ман., П. Бігун, П. Челяк — Реджайна, Саск., М. Королик — Едмонтон.

Пані П. Довганюк — Едмонтон	3.00

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

ЛЮБА КУТ — референтка Домашньої Економіки. Подаємо до відома нашим читачкам, що центральна управа Союзу Українок Канади назначила пані Любу Кут з Ванкуверу Центральною референткою Домашньої Економіки. Пані Люба Кут відома зі своєї праці в цій ділянці як фахівець. Вона вже опрацювала плян сторінки в журналі для господинь, повязуючи її з традиціями, побутом та інше. Пані Кут живе у Ванкувері, є членкою відділу ім. Лесі Українки, а куховарська книжка, в якої виготовленні вона взяла участь й яку видав відділ Союзу у Ванкувері здобула собі широку популярність. Редакція журнала вітає пані Любу Кут між своїми співробітницями.

Картопля з білою підливою

Потрібно: 4 картоплі, закришка як до росолу, пів цибулі, ложечка муки, трохи молока, дві-три ложки сметани.

Помити добре щіточкою картоплю однакової величини. Приставити з закришкою, посолити і варити аж буде мяка. У міжчасі зладити таку підливу: всмажити ясно на ложці масла цибулю, посипати мукою і зробити засмажку. Залити спершу молоком, розмішати, щоб підлива була гладка і нехай покипить кілька хвилин. При кінці дати сметану, вимішати і відставити. Посолити.

Вийняти готову картоплю, скоро обібрати з лушпинки і залити на полумиску білою підливою.

Пиріжки з курячим мясом

Приготовити дріжджеве тісто як на хліб. Коли тісто виросте, брати по кавальчику тіста (величини малого яйця) розягнути в руках і наповняти начинкою зліплюючи береги до купи. Пиріжки мають бути подовгасті. Складати пиріжки з рідка на вимащену форму, посмарувати кожний топленим маслом або іншим товщем і доставити в тепле місце, щоб підросли. Пекти в мірно теплій печі. Подавати пиріжки теплими як закуску, або до зупи.

Начинка до пиріжків

1 цибуля (середної величини), 3 ложки масла, 1½ ложки муки, 6 ложок квасної сметани, 3 горнятка меленого звареного курячого мяса, сіль і перець до смаку.

Усмажити дрібно посічену цибулю на маслі. Додати муку й трохи присмажити. Розправити квасною сметаною і заварити. Додати куряче мясо і все разом добре вимішати. Заправити до смаку.

Карамельовий тортик (непечений)

Виложити форму в розмірі 9 x 9 цалів одним шаром цілих сухариків "Graham". Приготовити таку масу:

1 горнятко жовтого цукру, 1 велике яйце, ½ горнятка масла, ⅓ горнятка молока, дрібка соли.

Розмішати цукор з яйцем і додати решту складників. Привести до кипіння, мішаючи весь час. Відставити з вогню і додати такі складники: 1 ложечка ванілі, 1 горнятко кокосового горіха (коконат), ½ горнятка січених горіхів, ¾ горнятка розтертих сухариків "Graham".

Виложити цю масу у приготовану форму, і рівномірно розгладити. і покрити шаром цілих сухариків "Graham". На верх дати таку склицю: ¼ горнятка масла, ½ горнятка жовтого цукру, 2 ложки молока, 1 горнятко просіяного цукру-мучки (айсінг), ½ ложечки ванілі.

Масло і цукор гріти на легкім вогні, аж розтопиться, тоді домішати молоко і привести до кипіння. Негайно відставити з вогню й вихолодити. Домішати цукор-мучку, ванілю і сіль. Виложити масу на тортик і рівномірно розгладити.

Овочева сирівка

Потрібно на 4-6 осіб: 1 помаранча, 2 грушки, 2 банани, ½ ф. винограду, 1 яблуко, 2 броскви, сок із цитрини, цукор, 1 склянка солодкої сметани.

Частинки помаранчі покраяти. Яблука, грушки і броскви почистити і покраяти у пасочки. Банани покраяти в кружки. Виноград пооббирати. Додати сок із цитрини і цукор до смаку. Вимішати. Залишити у холодільні на кілька годин перед подаванням. Подавати з битою сметанкою

Жилуватий кінець шинки, що вже не дається краяти на плястри, змолоти на машинці, заправити, як бажається, дрібно кришеним огірком і робити з того сендвічі.

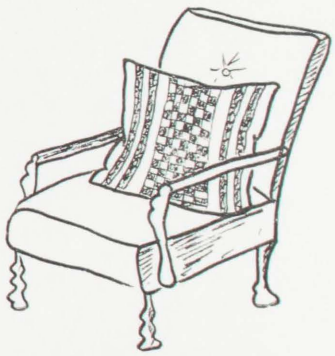

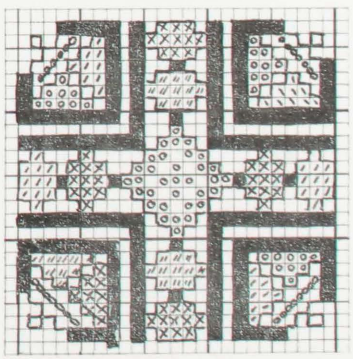

Декоративний взірець на подушку, вишитий хрестиками і ланцюжком на панамі, або лляним полотні краски ниток:

■ — чорна
o — жовта
x — червона
/ — зелена
" — синя
oooo — ланцюшок по боках подушки — золотий

P 65D JAN 68
SAMYCIA MRS S
5712-111 AVE
EDMONTON ALTA
1

CANADA

СТАВАЙТЕ КАНАДСЬКИМИ ГРОМАДЯНАМИ

Канадське громадянство може допомогти Вам осягнути успіху у Вашому житті.

В багатьох випадках, канадські громадяни мають першенство в отриманні праці. В деяких випадках вимагається мати канадське громадянство, щоб взагалі отримати працю.

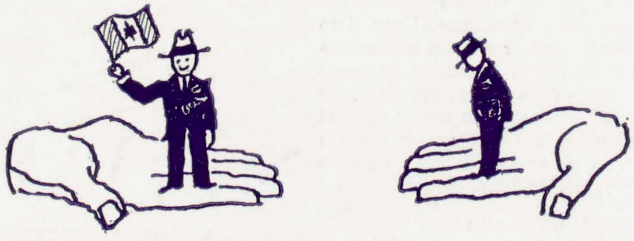

Отримати канадське громадянство легко тим, хто відповідає вимогам. Суди Громадянства завжди готові Вам допомогти. Вони знаходяться в: **Halifax, Moncton, Montreal, Ottawa, Sudbury, Toronto, Hamilton, Kitchener, St. Catharines, London, Windsor, Winnipeg, Regina, Saskatoon, Calgary, Edmonton і Vancouver.** Зверніться до найближчого Суду негайно.

Якщо бажаєте, можете писати прямо до:

THE REGISTRAR OF CANADIAN CITIZENSHIP, OTTAWA.

Judy LaMarsh

ДЖУДІ ЛАМАРШ,
Міністер Внутрішніх Справ Канади